45 ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 143 Կ. ՊՈԼԻՍ 5/18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1901 6 ՐԷՃԷՊ 1319 — 5 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1317 ՈՒՐԲԱԹ

10 ՓՈՓ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓՈՓ

ԱԶԳԱՅԻՆԵԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS F. KAÏSÉRIAN
38, *Grand' rue de la S. Porte*, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԿԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի ճաssէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ	Եռամս.
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50	25 ղրշ.
Գաւառներու համար	108 ղրշ.	60	30 ղրշ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

مظهر افكار
صاحب امتيازى و مدير مسئولى
اوحانس فريد قيصريان
مطبعه و اداره خانه‌سى
باب عالى جوارنده ٣٨ نومرولى دائره خصوصه

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ԳԱՆՁԱՆԱԿՆԵՐԸ

«Փոխան ծաղկեփունջի և ծաղկեպսակի» գեղեցիկ գաղափարը յղացուցին քիչ ետքը առնէրու, գրասենեակներու և վաճառատանց մէջ գանձանակներ հաստատելու գաղափարը առաջարկուեցաւ. ի սկզբան այդ երկու գաղափարներն ալ թափով ընդունուեցան և մեր ժողովուրդը գործնապէս ցոյց տուաւ թէ բարեգործութեան նոր ձեւերու դիւրաւ կ'ընտանենայ։

Որչափ ժողովուրդ մը ազգաներու համար կ'աշխատի, որչափ իր երջանկութիւնը անոնցմէն մէջ կը գտնէ, այնչափ բարոյական բարձր մակարդակի մը վրայ կ'ապրի և իր բարոյական առողջ ձիրքերը կը փոխանցէ յաջորդ սերունդին բարեշրջական ընթացքով։

Սակայն մեր մէջ թերութիւն մը կը դիտուի միշտ. սկզբնական խանդոյթներու մէջ կ'ամփոփենք մեր ազգասիրական գործունէութիւնը և անոնց ձեռնարկներու յաջողութիւնը չենք ապահովեր էապէս։ Ի պահանջել հարկին, չենք քաշուիր պարծենալու թէ եւրոպական ամէն յառաջդիմութեանց ընկերնակ ենք, բայց կ'երեւի այդ պարծենկոտութեամբ փըքացած՝ մոցեր ենք վրաստ եւրոպացւոց յարատեւութեան ոգին։ Շատ անգամ ներսերնիս փթթող ընտիր զգացումներ միօրեայ ծաղիկներու կեանքն ունին։

Երբեմն վախտ հիւանդներու, ազատուն ծերերու, դալկահար ջլախտաւորներու գանձանակները կը լեցնէինք մինչև բերանը, ամօթ է ըսել թէ այսօր շատերս անտարբերութեամբ կը թողունք որ հասութաբեր այդ աղբիւրները ցամքին. չոր նորաձեւութեան մը կը հետեւէինք, մեր նուիրատուութեանց զգայում և չիմ մը արցունք չէինք խնայեր։ Լաւ հասկնանք. բարիք ընելը նորաձեւութիւն չէ, այլ պարտք, պարտքն ալ մեր հաճոյքն է, ինչպէս կը սորվեցնէ մեզ սրտի բարոյականը։ Այն ատեն դադրելու ենք տալէ, երբ պարտքեր ու կարօտութիւններ թերեւնան. ՝ սապ ի՞նչ է սա հակապատկերը. ամէնքնիս մեր քիմքին ու ճաշակին կը հետեւինք, մեր որովայնը կը պարարտացնենք փոխանակ մեր սիրան աղնուացնելու և բարձրացնելու։

Այս գնացքով, յաջորդ սերունդը ախտեր պիտի ժառանգէ մենէ և ոչ առաքինութիւններ. աւանդական յատկութեանց նշխարներն ալ պիտի ջնջուին ու վատթարացում, այլասերում մը յառաջ պիտի գայ։

Ինչո՞ւ. վասն զի աշխարհիկ կենցաղի մը փուչերն ու տատակներ կը խնդրեն մեր սրտին մէջ ինչ որ աղնիւ, բարի է, ու նեմայնեն մեզ ՝ՆՁՆՆԵՐու ատաՓՆՆ։

Այս վերջիններէն բարոյական դիտակցութեամբ է որ կը տարբերինք, հարցնեմ ձեզի՝՝—Ունի՞ք այդ դիտակցութիւնը...։ Ոչ միայն չունիք, այլ նաեւ Եուսուֆեանի ըսածին պէս. «Արժանի չէք Նոյ։ երիտասարդ կոչուելու դուք, ճղճիմ ու վախտ էակներդ, որ ձեր էութեան բովանդակ հիմը սրճաններու, կասկածներու, խաղատուներու և այլ հանրային խոտովանելի կամ անխոտովանելի վայրերու մէջ կը սպառէք։» Աւելի լաւ չէ՞ր ըլլար որ բարիքի բովքին մէջ զտէիք ձեր հոգիները, աղքատները եղբայրներնիդ համարելով սրտագին կապուէիք անոնց և իրենց ցաւերը մեղմէիք։

Ո՛չ, բարոյապէս զարդացածներու էութիւնը չէ «վայելել և անմիջապէս վայելել, հեշտանալ և վայրկենապէս հեշտանալ, կեանքը ապրիլ և բոպէապէս ապրիլ»։ Վաղանցիկ վայելքներու և հեշտանքի մէջ չի սահմանափակուիր կեանքն անոնց, որ անոնց երանութեան կը տենչան։ Իսկ ունեւորները թող երբեք չկարծեն թէ դրամի հարստութիւնը մեծ բան մը կ'արժէ առանց սրտի հարստութեան. աղքատները սիրելով օգնելու չենք անոնց։ «Մարդոց օգուտ չբերող մը բնաւ իրաւունք չունի ընկերութեան մէջ գտնուելու։»

Սիրելի աղրտանքներս և քուրիկներս, ա՛լ ամրան տապը ձեր մարմինները չի թուլցներ և ձեր ուղեղները չի թմրեցներ. դուք որ հեղհեղ կ'ինկնէք գիւղերէն և վաղը միւս օր պիտի հաւաքուիք վառարաններու և կրակարաններու շուրջ, յիշեցէք Ազգ. Հիւանդանոցը։

Հապա անոր ՝ՆՆՆՆԷՆԷՐԸ... քիչ մը սիրտ ունեցէք ու աչքան և ձրան ուրախութիւններնէդ բաժին հանեցէք հիւանդներու, մանաւանդ հարուստներդ աղէկ խորհեցէք սա՝ խօսքին վրայ. «Լաւ է կեանքերու մէջ հալիլ, քան մեռածներու մէջ քարանալ։» Ինչպէս որ եռանդով կը վազէք ձեր վայելքներուն ետեւէն, սեղանին վրատակն էր որ կարթնար։ Անոր պատկառօտ դիրքը, կենցաղագիտական ձեւերը, խօսուածքն ու իր մասին ցոյց տուած հետաքրքրութիւնը քաղցր երազի նման կուգար կը վերապատկերանար առջեւս։

Դրամապանակին կորուստը չէր կրնար մոռնալ թէեւ, սակայն երիտասարդն ալ ո՛չ նուազ կ'զգաղեցնէր իր կոյս միտքը և հիմա կը զղջար որ այնչափ խիստ դիրք մը բռնած էր անոր հանդէպ, երբ այս վերջինը, պատասխան մը, կարճ խօսակցութիւն մը կ'սպասէր իրմէն։ Հիմա բնաւ անտեղութիւն չէր տեսներ քիչ մը աւելի խօսակցելուն մէջ և կը զղջար որ, ինչո՞ւ չէին ծանօթացած երիտասարդին հետ։

Դատխարակուհին՝ մտերիմն էր Օր. Տագրեանի. բան մը չէր ծածկեր անկէ։ Հօրը. տունէն մեկնելէն ետք անոր հետ պատէր ելաւ ու երբ օրուան կորուստին վրայ կը խօսակցէին.

—Մեր հպարտութեան պատիժն է զոր կը քաշենք, ըսաւ, եթէ չոգենաւին մէջ քիչ մը մտէն տեսնուէինք մեր ուղեկիցին հետ, եթէ փոխադարձ ներկայացումներով ճանչնայինք զիրար, հիմա երիտասարդը կրնար օգնել դրամապանակի խնդիրին որովհետեւ հարիւրին հարիւր վստահ եմ որ չոգենաւին մէջ կորսնցուցի զայն։

—Գուցէ ալ ինք գտած է։

—Շատ հաւանական է որ այնպէս ըլլայ, բայց ի՞նչ կրնայ ընել, մեզ չի ճանչնար, և ոչ ալ մենք իր հասցէն գիտենք։

—Որո՞ւ վրայ է յանցանքը, Ասրինէ՝, չեչտեց դատխարակուհին չարաճիճի ժպիտով մը, այնչափ անտարբերութիւն կեղծեցիր խեղճ տղուն նկատմամբ որ չի համարձակեցաւ իսկ երեսդ նայելու։

—Ներեցէք որ բողոքեմ կ'ենթադրէք բառին դէմ, սրտիս զգացումին միայն հետեւեցայ։

Դատխարակուհին կատակի համար միայն արտասանած էր կեղծեցիր բառը որ անակնկալ կերպով քաղխեցաւ օրիորդին զգացումներուն. անմեղ կոյսը կասկարմիր կարեցաւ։

Տիկինը, օրիորդին այլայլութենէն շուարած.

—Կատակի համար այնպէս ըսի, յարեց, գիտեմ որ պատճառ չունէիր առաջին անգամ պատահած մէկ անծանօթի հետ մտերմանալու, սակայն այն օրուան մեր ընթացքն ալ շատ խիստ էր տղուն հանդէպ։ Այն ատեն դիտեցի թէ ինչպէս ամէն համադամ խորտիկներն անպակաս կ'ընէք, այնպէս ալ մի՛ մոռնաք գանձանակներու հասոյթն աւելցնել խանդագին։ Հիւանդանոցը ամէն ժամանակ կը կարօտի հանրութեան նպաստին։

Մրքան գեղեցիկ գործ է յանուն անտէրունջներու մաս մը զոհել մեր հաճոյքներէն. անոնց համար աշխատիլը, յոգնիլն ու նեղուիլը սորը պարտք չէ։ Ձեր զոհաբերութիւնները Աբէլի պատարագին չափ ընդունելի պիտի ըլլան Աստուծոյ առջեւ, եթէ սրանց կատարէք զանոնք։

Դիթալու և ողորմելու գաղափարով տոգորուողները միշտ զուարթ կ'երեւին, ու աւելի ներքին զուարթութիւնը կ'ըմբռնէնն քան արտաքին խնծիրը. մարդ այդ ներքին կեանքը ապրիլ կ'ուզէ գոգցես աշնան անոյշ առաւօտներուն և ձրան ցուրտ կիրակիներուն. բարեգործութեան տենչը կը բորբոքէ զինք և լայն գեանի մը վրայ բարիք ընել կը բաղձայ։ Ի՞նչ աւելի լայն գեանի քան Հիւանդանոցը։

—Մի՛ խնայէք հազար հիւանդներու լուման։ ՎԱՐԴ

ԳՐՁԻ ԼՈՒՐԵՐ

Աչքը բաց քսակատ մը՝ բաղմութեան մէջ իր «վարպետորէի արհեստը» ի գործ դրած միջոցին՝ կը բռնուի։ Գողցուսը քսակատին երեսն ի վեր կը պռոայ.

—Կիսի քեզի անզգամ, բօթմունէս կը գողնաս հէ.....

—Հապէ դուն ալ, անպիտան..... (հպարտաբանօրէն) ղո՞վ կը զրպարտես....

—(Բարկանալով) Զրպարտո՞ւթիւն մի, իչտէ սա 3—4 հոգիներն ալ տեսան և կը վկայեն, ինչպէս կրնաս ուրանալ....

—(Ծէնգուելով) Հը, հը, 3—4 հոգի տեսեր են եղեր, սրվոր նայեցէք հէլէ, ինչ անունն փաստ. ես քեզի 1000 հոգի ցուցնեմ սա բազմութեան մէջ որ բան մ'ալ չեն տեսած և պատրաստ են հակառակը վկայելու.....։

—.՝.՝.՝. ՊԱՒՂՈՍ

ԴԱՏՂ ԳԻՒՂԻ ՄԵՐ ԸՆԹԵՐՑՈՒՆԵՐՈՒՆ

Մանրամասնութիւն գիւղ գիւղ եկեղեցւոյ դիմացը Զապուքեան գեղարուեստը կը գտնուի ամէն առտու, ուր կրնան դիտել նաև բաժանորդագրուիլ փափաքողները։

«ԻՏԷԱԼԻՆ ՀԱՍԱԾ»

Ա.

Զեմ գիտեր ինչո՞ւ, ամէն անգամ, երբ իւրովի ակնարկել կը ջանամ գրականութեան,—մասնաւորելով խօսքս,—մեր համեստ գրականութեան աշխատաւորներուն վրայ, միտքս կը տարուի զբաղել խոնարհներով, անուշանեներով, որոնք անկիւն մը քաշուած միակուկ կ'երգեն կամ կը գրեն՝ բանաստեղծ ըլլալով կամ վիպասան, կը գրեն ու կ'երգեն՝ գրականի մասին իրենց յարումն ու փոքրումը անձնասաւութեան տանիլ, հացնելու ասոիճան. ատոնցմէ չէ՞ Պէչկէօթիւրեանը կամ աւելի ժամանակակից Խպիրեանը, մեռած է Պէչկէօթիւրեան՝ իր գերով ու զգայուն գրիչին արդիւնք թողելով մեզի միակ երգ մը, «Սրինգ»ը, 1892ի «Մասիս»ին մէջ տպուած, իսկական արժէք ունեցող քերթուած մը, որով զինքը «Գաւառացի Դուրեանը» կը կոչէր Հրանտ Ասատուր։

Խպիրեան, բանաստեղծ ինքն ալ, գաւառի մէջ անշշուկ բնակաւոր, ինծի համար, գեղեցիկ տողեր արտադրած է, և ուրիշ շատեր տակաւին, որոնք իրենց արժանավայել փառքը ընդունելէ հետու՝ կը շարունակեն երգել ու գրել. մի՛ առակէ՝՝թէ անոնք վաղանցիկ արտադրութիւններ են լոկ։ «Թարմ մը առաջին ԸԼԱԼԸ՝ պատճառ մը չէ՛ իր ունայն ըլլալուն», Ռընանի ըսածին պէս։ Պոլսահայ լրագրութիւնը, — որ մեր նոր գրականութեան պարունակը ինքն է նախընթացաբար, —աղէկ կ'ընէր՝ իր պարապութիւնները մեզի հրամցնելու փոխարէն՝ եթէ իր սիւնակներուն մէջ կատր մը ալ տեղ մութ խաւերու մէջ կայծկլտող մտքերու յատկացնէր։ Իրականութիւնը անտարին չեղող փաստաք մը է սակայ որ ամէ՛ն ասանկ առիթներում կը փայփայէ զիս։

* * *

Բայց մինակ գաւառին մէջ չէ որ անհոգակ մնացած ընտիր գրողներ կան. Ստեփան Բաբելեան՝ հակառակ Պոլսեցի մը ըլլալուն իր արժանիքին համեմատող անուն մը չունի, ըսեմ թէ պարապ տակառներու հնչած գոռում գոչումներուն մէջ մոռցուած, խափանուած մը է ինքը. աղմուկ չի հանեց անոր «Իտէալին հասած» անուն հոգեբանական վիպակը, հրատարակուած 1900ի «Հանրագիտակ» շաբաթաթերթին մէջ իբրեւ թերթօն։ Այդ վիպակը հիմայ աչքիս առջեւ սիրուն հատորիկի մը ձեւաւորումը ունի՝ ճիշդ 88 էջերէ բաղկացած. վիպագրին անունը գրականական մը եղաւ ինծի համար երբ առաջուընէ ուշի ուշով կարդացած էի արդէն իր կարդ մը նորավէպերը, որոնցմէ ոմանք տիրաղոսուած են՝ «Անձնասիրութեան թոյնը», «Հոգիին ձօնը»՝ որ «Ինչողութեանս խորը խորչ մըն է չինած» արդարեւ։

Մեր մէջ սա՝ վերջին տարիներուն սովորական դարձած պայմանագրական տափակ սէրի մը՝ նոյնքան տափակ ոճով մը գիրի առնուած՝ պատմութիւնը չէ որ կարդացի հոն, հոգեբանական ուսումնասիրութիւն մը ճիշդ ու ճիշդ որով հասնելու անձերու հոգեկան ըղգացումները, վայրկեանը վայրկեանին ապրուած մտածումները կը վերլուծուին. ու հեղինակը փափաքած է կարծես կարդացողին սիրան ու հոգին հաւասարապէս՝ թաքուն զրութեան մը ընդոհովը՝ կապել իր էջերուն հետ, խառնամանն ալեկոծութիւն մը գոյացնելով անոր ամբողջ էութեանը մէջ։ Զգացումը սիրտն է՝ փափուկ հիւրն է, կրնաս անիկա արթնցնել նուիրական ծաղիկով մը, կը բաւէ մինակ որ բոյր ունենայ ան. խանդաղատանքի պոռթկացում մը ամէ՛ն բանէ առաջ կը պարտինք մեր սիրտին խորը թաքնուած այդ Զգացումին, որուն կեանքը կրնան հաճոյալի ընթերցումները կամ իրեն սիրելի երեւցող իրի մը ներազդումները։

ՄԵԼՔՈՆ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆ

ՁԱՄԲՈՒ ՆՕԹԵՐ

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՄԷՐՍԻՆ

Երեք տարի անընդհատ, գիշեր ցորեկ ուսանողական լուծին տակ աշխատիլ ու յոգնելէ վերջ կը յաջողիմ վերջապէս արժանանալ այն թուղթի կտորին որ ինձ պիտի չնորհէ համեստ ապագայ մը, որով պիտի կարողանամ վերցնել վրայէս այն բեռը որ «հացի խնդիր» կը կոչուի։ Ուրեմն պէտք է մտնել այլեւս աշխարհային դպրոցը ու մղել կեանքի պայքարը։ Քանի որ ամէն մարդ երկրի մը զաւակ է, պէտք է ծառայէ և օգտակար ըլլայ իր արհեստով կամ պաշտօնով,—թէեւ ուրիշ տեղերէ շատ քիչ չահի—այն երկրին որ ծննդավայրը կը կոչուի։ Ուստի մենք ալ պէտք եղած յաջողութիւնը—արհեստով մը—ձեռք բերելէ վերջ կը ստիպուինք դառնալ դէպ ի ծննդավայր։

Սեպտ. 13 ՀԻՆԷՆԷՐՈՒ

Եւ ահա ահագին Էէ՝՝՝ՆԷՕՆ Դալաթիոյ քարափին մօտ կայնած ճամբորդի կը սպասէ և կարծես իմ վրաս Դաբրիէլ հրեշտակի տպաւորութիւնը կ'ընէ հոգիս առնելու եկածի պէս։ Մի քանի աղգական ու ծանօթներ և դրպրոցական ընկերներէս ապնիւ խումբէ մը չրջապատեալ հոգիս թէ կ'աղատիմ օձիքս այն անթիւ կոչտ բնանկիներու ձեռքէն, ինքզինքս կը գտնեմ շոգենաւին դրան առջեւ. ալ պէտք է զատուիլ՝ ամէն բան կատարեալ է։ Հակառակ իմ վայրկեան մը առաջ շոգենաւ մտնելու փափագիս, կը ստիպուիմ գոհացնել այն ազնուաբիրտ ընկերներս՝ նստելով քալելէնին մի քանի վայրկեան եւս։ Վերջին «հնաբարով»ով մը կ'ողջագուրենք զիրար, չկրնալով զսպել այն մի քանի կաթիլ արցունքները՝՝ որոնք չեմ գիտեր ուրախութենէ՞ թէ տրամութենէս կը հոսէին։

Մէսաժբրի շոգենաւին դռնակէն դեռս մտնելով սոսկալի ազմուկի մը, խժլտուքի մը առջեւ կը ներկայանամ ու հարցնիմ թէ ճամբայ մը գտնելով վեր կ'ելլեմ, վերջին հիացումով մը Պոլիսը դիտելու։

Որչա՞փ զմայլելի, ինչքա՞ն սքանչելի տեսարան, Աստուած իմ. քարափի սրճարաններուն իր մարդիկներովը պարզած մշտաչարժ տեսարանը, ասդին ճամբորդ ունեցողներու խումբը և ասոնց խառնուող նուագներու ու ֆոնոկրաֆներու ձայները, կառքերու և ճամբորդներու իրարանցումը տեսնել ու այս մեծահռչակ մայրաքաղաքին հրաշալիքներուն վրայ չհիանալ անկարելի էր։ Հիմա շոգենաւին մէջ ամէն մարդ բարեկամ է. «ո՞ր տեղացի ես, ո՞ւր կ'երթաս» հարցումով մը շատ դիւրին է ծանօթանալ, թէեւ երեւնին կը զղջան ոմանց հետ ծանօթանալուդ։

Ճամբորդութեան մէջ, մանաւանդ շոգենաւի մէջ լեզու գիտնալ որչա՞փ մեծ բարեբախտութիւն է. հոս պաշտօնեայի հետ կը խօսակցինք թուրքերէն, հոն հայու մը հետ մայրենի լեզուով, անդին եւրոպացիի մը հետ

Ո՞վ էր երիտասարդը, թէեւ դրսերս ոյժը փայլուն էր, սակայն կ'արժէ՞ր որ խնդիր ըլլար միլիոնատէրի մը աղջկան համար։ Եթէ անարժէք մէկն էր, եթէ քաղաքավար ձեւերու տակ սքօղուած սրիկայ մ'էր, պարզապէս մահացնել պիտի ըլլար աղջիկը, որ մինչև հիմա ոչ մէկ երիտասարդի վրայ խորհած էր։

Անշահախնդիր էր դատխարակուհին, իբր մայր կը նկատէր ինքզինքն Ասրինէի, մինչեւ հիմա քարի սերմեր միայն սերմանած էր անոր մէջ, ինչո՞ւ ասանկ անակնկալի մը դար։

Բարկութենէն պիտի ճաթէր խեղճ կինը։

Պարտէզին շրջանն ընելէ ետք, երկուքն ալ վերադարձան ծայր ասիճան զգուշաւոր լեզու գործածելով Վահէի նկատմամբ։

Իրիկուան մօտ երբ Տագրեան տուն վերադարձաւ, Ասրինէ ամէնէն առաջ դիմաւորելով,

—Ի՞նչ լուր, հայրիկ, հարցուց

—Ոչինչ, պատասխանեց դրամատէրը, խնդիրին մէկ մասը լուսաբանուեցաւ։

(Շարունակելի)

)(13)(

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖԿԻԱՐ»Ի

ՔԱՍԻՄ

ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

ՎԻՊ ՏՈՀՄԱՆՑԻՆ ԱԶԱՆԳԷ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Դ.

Երկարօրէն մտածեց Տագրեան, առանց գործնական արդիւնքի յանգելու. ո՞ր կողմ ալ դառնար, տրամաբանական հետեւութիւն չէր կրնար հանել։ Պահ մը խորհեցաւ փածտաբանին խորհուրդ հարցնել, սակայն յետոյ նկատելով որ անոր մասնակցութիւնը գուցէ աւելի կնճռոտէ խնդիրը, որոշեց առ այժմ լռութիւն պահել և սպասել գործերու բնական ընթացքին։

Իսկ Օր. Ասրինէ, անբացատրելի տպաւորութեան տակ էր հիմա. Իւանկիւտարի ճամբորդութիւնը, չոգենաւը, իրենց պատահական ուղեկիցը, դրամապանակը, պոռնչին, շրջան կ'ընէին երեւակայութեանը մէջ և ամենէն աւելի անծանօթ երիտասարդին յիշատակն էր որ կարթնար։ Անոր պատկառօտ դիրքը, կենցաղագիտական ձեւերը, խօսուածքն ու իր մասին ցոյց տուած հետաքրքրութիւնը քաղցր երազի նման կուգար կը վերապատկերանար առջեւն։

Դրամապանակին կորուստը չէր կրնար մոռնալ թէեւ, սակայն երիտասարդն ալ ո՛չ նուազ կ'զգաղեցնէր իր կոյս միտքը և հիմա կը զղջար որ այնչափ խիստ դիրք մը բռնած էր անոր հանդէպ, երբ այս վերջինը, պատասխան մը, կարճ խօսակցութիւն մը կ'սպասէր իրմէն։ Հիմա բնաւ անտեղութիւն չէր տեսներ քիչ մը աւելի խօսակցելուն մէջ և կը զղջար որ, ինչո՞ւ չէին ծանօթացած երիտասարդին հետ։

Դատխարակուհին՝ մտերիմն էր Օր. Տագրեանի. բան մը չէր ծածկեր անկէ։ Հօրը. տունէն մեկնելէն ետք անոր հետ պատէր ելաւ ու երբ օրուան կորուստին վրայ կը խօսակցէին.

—Մեր հպարտութեան պատիժն է զոր կը քաշենք, ըսաւ, եթէ չոգենաւին մէջ քիչ մը աւելի մտէն տեսնուէինք մեր ուղեկիցին հետ, եթէ փոխադարձ ներկայացումներով ճանչնայինք զիրար, հիմա երիտասարդը կրնար օգնել դրամապանակի խնդիրին որովհետեւ հարիւրին հարիւր վստահ եմ որ չոգենաւին մէջ կորսնցուցի զայն։

—Գուցէ ալ ինք գտած է։

—Շատ հաւանական է որ այնպէս ըլլայ, բայց ի՞նչ կրնայ ընել, մեզ չի ճանչնար, և ոչ ալ մենք իր հասցէն գիտենք։

—Որո՞ւ վրայ է յանցանքը, Ասրինէ՝, չեչտեց դատխարակուհին չարաճիճի ժպիտով մը, այնչափ անտարբերութիւն կեղծեցիր խեղճ տղուն նկատմամբ որ չի համարձակեցաւ իսկ երեսդ նայելու։

—Ներեցէք որ բողոքեմ կ'ենթադրէք բառին դէմ, սրտիս զգացումին միայն հետեւեցայ։

Դատխարակուհին կատակի համար միայն արտասանած էր կեղծեցիր բառը որ անակնկալ կերպով քաղխեցաւ օրիորդին զգացումներուն. անմեղ կոյսը կասկարմիր կարեցաւ։

Տիկինը, օրիորդին այլայլութենէն շուարած.

—Կատակի համար այնպէս ըսի, յարեց, գիտեմ որ պատճառ չունէիր առաջին անգամ պատահած մէկ անծանօթի հետ մտերմանալու, սակայն այն օրուան մեր ընթացքն ալ շատ խիստ էր տղուն հանդէպ։ Այն ատեն դիտեցի թէ ինչպէս ամէն համադամ խորտիկներն անպակաս կ'ընէք, այնպէս ալ մի՛ մոռնաք գանձանակներու հասոյթն աւելցնել խանդագին։ Հիւանդանոցը ամէն ժամանակ կը կարօտի հանրութեան նպաստին։

Մրքան գեղեցիկ գործ է յանուն անտէրունջներու մաս մը զոհել մեր հաճոյքներէն. անոնց համար աշխատիլը, յոգնիլն ու նեղուիլը սորը պարտք չէ։ Ձեր զոհաբերութիւնները Աբէլի պատարագին չափ ընդունելի պիտի ըլլան Աստուծոյ առջեւ, եթէ սրանց կատարէք զանոնք։

Դիթալու և ողորմելու գաղափարով տոգորուողները միշտ զուարթ կ'երեւին, ու աւելի ներքին զուարթութիւնը կ'ըմբռնէնն քան արտաքին խնծիրը. մարդ այդ ներքին կեանքը ապրիլ կ'ուզէ գոգցես աշնան անոյշ առաւօտներուն և ձրան ցուրտ կիրակիներուն. բարեգործութեան տենչը կը բորբոքէ զինք և լայն գեանի մը վրայ բարիք ընել կը բաղձայ։ Ի՞նչ աւելի լայն գեանի քան Հիւանդանոցը։

—Մի՛ խնայէք հազար հիւանդներու լուման։ ՎԱՐԴ

ԳՐՁԻ ԼՈՒՐԵՐ

Աչքը բաց քսակատ մը՝ բաղմութեան մէջ իր «վարպետորէի արհեստը» ի գործ դրած միջոցին՝ կը բռնուի։ Գողցուսը քսակատին երեսն ի վեր կը պռոայ.

—Կիսի քեզի անզգամ, բօթմունէս կը գողնաս հէ.....

—Հապէ դուն ալ, անպիտան..... (հպարտաբանօրէն) ղո՞վ կը զրպարտես....

—(Բարկանալով) Զրպարտո՞ւթիւն մի, իչտէ սա 3—4 հոգիներն ալ տեսան և կը վկայեն, ինչպէս կրնաս ուրանալ....

—(Ծէնգուելով) Հը, հը, 3—4 հոգի տեսեր են եղեր, սրվոր նայեցէք հէլէ, ինչ անունն փաստ. ես քեզի 1000 հոգի ցուցնեմ սա բազմութեան մէջ որ բան մ'ալ չեն տեսած և պատրաստ են հակառակը վկայելու.....։

—.՝.՝.՝. ՊԱՒՂՈՍ

ԴԱՏՂ ԳԻՒՂԻ ՄԵՐ ԸՆԹԵՐՑՈՒՆԵՐՈՒՆ

Մանրամասնութիւն գիւղ գիւղ եկեղեցւոյ դիմացը Զապուքեան գեղարուեստը կը գտնուի ամէն առտու, ուր կրնան դիտել նաև բաժանորդագրուիլ փափաքողները։

ԻՏԷԱԼԻՆ ՀԱՍԱԾ

Ա.

Զեմ գիտեր ինչո՞ւ, ամէն անգամ, երբ իւրովի ակնարկել կը ջանամ գրականութեան,—մասնաւորելով խօսքս,—մեր համեստ գրականութեան աշխատաւորներուն վրայ, միտքս կը տարուի զբաղել խոնարհներով, անուշանեներով, որոնք անկիւն մը քաշուած միակուկ կ'երգեն կամ կը գրեն՝ բանաստեղծ ըլլալով կամ վիպասան, կը գրեն ու կ'երգեն՝ գրականի մասին իրենց յարումն ու փոքրումը անձնասաւութեան տանիլ, հացնելու ասոիճան. ատոնցմէ չէ՞ Պէչկէօթիւրեանը կամ աւելի ժամանակակից Խպիրեանը, մեռած է Պէչկէօթիւրեան՝ իր գերով ու զգայուն գրիչին արդիւնք թողելով մեզի միակ երգ մը, «Սրինգ»ը, 1892ի «Մասիս»ին մէջ տպուած, իսկական արժէք ունեցող քերթուած մը, որով զինքը «Գաւառացի Դուրեանը» կը կոչէր Հրանտ Ասատուր։

Խպիրեան, բանաստեղծ ինքն ալ, գաւառի մէջ անշշուկ բնակաւոր, ինծի համար, գեղեցիկ տողեր արտադրած է, և ուրիշ շատեր տակաւին, որոնք իրենց արժանավայել փառքը ընդունելէ հետու՝ կը շարունակեն երգել ու գրել. մի՛ առակէ՝՝թէ անոնք վաղանցիկ արտադրութիւններ են լոկ։ «Թարմ մը առաջին ԸԼԱԼԸ՝ պատճառ մը չէ՛ իր ունայն ըլլալուն», Ռընանի ըսածին պէս։ Պոլսահայ լրագրութիւնը, — որ մեր նոր գրականութեան պարունակը ինքն է նախընթացաբար, —աղէկ կ'ընէր՝ իր պարապութիւնները մեզի հրամցնելու փոխարէն՝ եթէ իր սիւնակներուն մէջ կատր մը ալ տեղ մութ խաւերու մէջ կայծկլտող մտքերու յատկացնէր։ Իրականութիւնը անտարին չեղող փաստաք մը է սակայ որ ամէ՛ն ասանկ առիթներում կը փայփայէ զիս։

* * *

Բայց մինակ գաւառին մէջ չէ որ անհոգակ մնացած ընտիր գրողներ կան. Ստեփան Բաբելեան՝ հակառակ Պոլսեցի մը ըլլալուն իր արժանիքին համեմատող անուն մը չունի, ըսեմ թէ պարապ տակառներու հնչած գոռում գոչումներուն մէջ մոռցուած, խափանուած մը է ինքը. աղմուկ չի հանեց անոր «Իտէալին հասած» անուն հոգեբանական վիպակը, հրատարակուած 1900ի «Հանրագիտակ» շաբաթաթերթին մէջ իբրեւ թերթօն։ Այդ վիպակը հիմայ աչքիս առջեւ սիրուն հատորիկի մը ձեւաւորումը ունի՝ ճիշդ 88 էջերէ բաղկացած. վիպագրին անունը գրականական մը եղաւ ինծի համար երբ առաջուընէ ուշի ուշով կարդացած էի արդէն իր կարդ մը նորավէպերը, որոնցմէ ոմանք տիրաղոսուած են՝ «Անձնասիրութեան թոյնը», «Հոգիին ձօնը»՝ որ «Ինչողութեանս խորը խորչ մըն է չինած» արդարեւ։

Մեր մէջ սա՝ վերջին տարիներուն սովորական դարձած պայմանագրական տափակ սէրի մը՝ նոյնքան տափակ ոճով մը գիրի առնուած՝ պատմութիւնը չէ որ կարդացի հոն, հոգեբանական ուսումնասիրութիւն մը ճիշդ ու ճիշդ որով հասնելու անձերու հոգեկան ըղգացումները, վայրկեանը վայրկեանին ապրուած մտածումները կը վերլուծուին. ու հեղինակը փափաքած է կարծես կարդացողին սիրան ու հոգին հաւասարապէս՝ թաքուն զրութեան մը ընդոհովը՝ կապել իր էջերուն հետ, խառնամանն ալեկոծութիւն մը գոյացնելով անոր ամբողջ էութեանը մէջ։ Զգացումը սիրտն է՝ փափուկ հիւրն է, կրնաս անիկա արթնցնել նուիրական ծաղիկով մը, կը բաւէ մինակ որ բոյր ունենայ ան. խանդաղատանքի պոռթկացում մը ամէ՛ն բանէ առաջ կը պարտինք մեր սիրտին խորը թաքնուած այդ Զգացումին, որուն կեանքը կրնան հաճոյալի ընթերցումները կամ իրեն սիրելի երեւցող իրի մը ներազդումները։

ՄԵԼՔՈՆ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆ

ՁԱՄԲՈՒ ՆՕԹԵՐ

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՄԷՐՍԻՆ

Երեք տարի անընդհատ, գիշեր ցորեկ ուսանողական լուծին տակ աշխատիլ ու յոգնելէ վերջ կը յաջողիմ վերջապէս արժանանալ այն թուղթի կտորին որ ինձ պիտի չնորհէ համեստ ապագայ մը, որով պիտի կարողանամ վերցնել վրայէս այն բեռը որ «հացի խնդիր» կը կոչուի։ Ուրեմն պէտք է մտնել այլեւս աշխարհային դպրոցը ու մղել կեանքի պայքարը։ Քանի որ ամէն մարդ երկրի մը զաւակ է, պէտք է ծառայէ և օգտակար ըլլայ իր արհեստով կամ պաշտօնով,—թէեւ ուրիշ տեղերէ շատ քիչ չահի—այն երկրին որ ծննդավայրը կը կոչուի։ Ուստի մենք ալ պէտք եղած յաջողութիւնը—արհեստով մը—ձեռք բերելէ վերջ կը ստիպուինք դառնալ դէպ ի ծննդավայր։

Սեպտ. 13 ՀԻՆԷՆԷՐՈՒ

Եւ ահա ահագին Էէ՝՝՝ՆԷՕՆ Դալաթիոյ քարափին մօտ կայնած ճամբորդի կը սպասէ և կարծես իմ վրաս Դաբրիէլ հրեշտակի տպաւորութիւնը կ'ընէ հոգիս առնելու եկածի պէս։ Մի քանի աղգական ու ծանօթներ և դրպրոցական ընկերներէս ապնիւ խումբէ մը չրջապատեալ հոգիս թէ կ'աղատիմ օձիքս այն անթիւ կոչտ բնանկիներու ձեռքէն, ինքզինքս կը գտնեմ շոգենաւին դրան առջեւ. ալ պէտք է զատուիլ՝ ամէն բան կատարեալ է։ Հակառակ իմ վայրկեան մը առաջ շոգենաւ մտնել

ֆրանսերէնով, աւելի անդին Պէյրութ-ցի մը որուն խօսած արաբերէնը կը հակնամ առանց կարենալ պատասխանելու, և եթէ օտար խօսակիցդ նաղելաչուք ուշի մը ըլլայ, օ՛հ այն ատեն ինչպէս պատասխանելդ կը չուարիս...։

Ժամը 11 ն է և. ահա մեր վիթխարի ծովային գազանը ահագնագղորդ գոռում գոչումներով կ'սկսի շարժիլ ու բացուիլ Դարաքէօյի քարափէն, վերջին «մնաք բարով» մը կը պոռամ ու այլ ևս ձայներնիս անլսելի կը մնայ. հիմա թաշկինակները սկսած են հրաժեշտի դերը կատարել։

Հարիւրաւոր թաշկինակներ սկսայ ծածանիլ օդին մէջ. մէն կուլայ, միւսը տխուր, երկրորդ մը ինձպէս ուրախութենէն արբչիւ կ'սկսի ծափ զարնել։ Պոլիսը հիմա պարզեց իր ամբողջ քաղաքական. անմոռանալի Վատոր իր գեղեցկատեսիլ գիւղերովը, Պոլիսը իւր անթիւ բարձրադաղաթ մինարէներով մըզկիթներովը, դիմացը Սկիւտար ու քիչ անդին Հայտար-Փաշան ու դրացի Գալատգիւղ՝ իրենց զմայլելի դիրքերովը, և մանաւանդ Մարմարայի պաշտելին Մօտայ իր աննման դիրքովը. աւելի հեռուն կղզիներուն տեսարանները կ'ըսքանչացնէին զմարդ։

Անցանք Սէրայ Պուրնին, հիմա հեռագնետ կը ներկայանան Դում-գաբուն Գալատգիւղովը, Եէնի գաւուն պարտէզներով, Սամաթիան խտահիւս տուներովը, Եէտի Գուլէն հիանդանոցներովը կուգան ու կ'անցնին այն աչքերուն առջեւէն որոնց տէրերուն ոտքերը թերեւս հաղարաւոր անգամներ այցելած են զիրենք։

Ահա Մաքրի գիւղն և այն հիանալի Սյա-Սթէֆանոսն իրենց գեղեցիկ այգիներով, հոն Այ-Սթէֆանոսին վերջին մնաք բարով մը կը ղրկեմ հովին հետ ու կ'անցնինք Բիւշիւք ու Պէօյիւք Զէյթմնէները։ Ալ Պոլիսը փախաւ մեր աչքերէն, հիմա այլ ևս յուսահատ աչքերս կը սեւեռեմ դէպի արեւմուտք՝ ուր Իրիկուան արեւմտեան պատճառաւ հրդեհի մը տեսարանը բացուած է ու քիչ առաջուան տեսարանները մոռացած կ'սկսիմ հիանալ այս նոր տեսարանին հանդէպ, մութը վրայ գալով արդիւնց այլ ևս դիտելու հաճոյքներս, որով սիրուելեցանք առանձնանալ մեր անկողիններս։

Սեպտ. 14 Ուրբաթ

Առաւօտուն շատ կանուխ հազիւ թէ կ'արթննամ և ահա «Զանագ Գալէ» կը պոռան. ուրեմն դեռ ժամը կը հասնի որ 9 ½ է։ Վեր կը վազեմ արշալոյսի լուսով Տարտանէլը դիտելու. ուր հազիւ մի քանի լոյսեր կը կարենամ տեսնել հեռուէն։ Շոգենաւնիս առանց կանգ առնելու չորս ճամբորդ միայն առապարանոց դուրս կուտայ ու նորէն կը սկսի ճամբան շարունակել. Տարտանէլի եզերքները հիացմամբ դիտելով կ'անցնինք ու կէս օրուան մօտ ժամը 5 ին կը տեսնենք հեռուէն միայն Միտիլլի կղզին։

Ամերիկայէն վերադարձող հարիւրի չափ Պէյրութցի գաղթականներու մէջէն հոս Եւայի ձագի մը պատճառաւ կռիւ մը պատահելով ճամբորդները բաւական զուարճացուց։

Իրիկուան դէմ նաւասրներուն մէջ իրարանցում մը տեսնելով իսկոյն կը վազեմ չոգենաւին վերի յարկը և ահա հեռուէն Իզմիրն է որ կը տեսնուի։ Դիտակները սկսան նայիլ դէպի ի Իզմիր, վերջապէս ժամը 8 ½ ին հասանք Իզմիրի նաւահանգիստը. հիմա Իզմիրի ճամբորդները իրարանցումի մէջէն, հեռուէն մակոյկները սկսան հասնիլ դէպի մեր չոգենաւը։ Իզմիրի տեսարանը թէև Պոլսոյ չի մտնիներ՝ սակայն անկէ ալ ետ չմնար. Դարչը-Եագա են. գիւղերն հեռուէն ակնհայտ տեսարան մը կը պարզեն, 20 ի չափ չոգենաւներ քովէ քով քարափին դամուած շարուած. մտէն երթեւեկող թրամվայները և կառքերը, եւ քիչ մը անդին երկաթագծերու վրայէն արագասահ ելեւէջ ընող թրէնները, ապրանք պղտիկ չոգենաւերուն զիրար դիմադրողի պէս գիւղերը. ամէնուն պարզած տեսարանին վրայ չէիանալ անկարելի է։ Իզմիր պարտիլ շատ կը փափաքէի, բայց հակառակ ասոր, հեռուէն դիտելով միայն բաւականացայ։

Գիշերը ժամը 1 ½ ին Իզմիրի քարափէն բաժնուելով կ'անցնինք

Մաքրիքէ-ոէն բաժանորդ գրուելի փափաքողներ, թող հաճին դիմել Սթամպօն փողոց Ջրավաճառ Ցակոբ աղայի ուրկէ կրնան բաժանորդագրուիլ։ Թերթերը միշտ պիտի ստանան առաջին թրէնով։

ԿԻՒԼԻՒՆՃԼԻՒ ԷՖՍԱՆԷԼԷՐ

Նամ քիթապէն պու քէրրէ պիրինճի վէ իքինճի ճիւրի նէյր օլունար։

Պու քիթապ՝ լէթաթիֆ վէ կիւլիւնճլիւ հիքայէէ եաղմադլա մէյհուր Հիւմի էֆէնտինին էսէրի օլուպ, պէհէր ճիւրի եիւզ (100) փարա ֆիյեաթլա Պապը Ալի ճաատէսինտէ ումում քիթապճիլարտա պուլունուր։

ԳԱՂԱՔԱԿԱՆ

Իտալիոյ նաւահանգիստներու ազատ հաւաքումը.—Սբանիա Մարոք.— Կէրբոնական Ասիոյ գործեր։

Իտալիոյ կառավարութեան այն դիտումը որով Վենետիկ, Ճէնովա, Նաբոլի և Գաթանա առաջնակարգ նաւահանգիստները ազատ նաւահանգիստ պիտի հռչակուին, անշուշտ իր մեծ կարեւորութիւնը ունի միջազգային վաճառականութեան համար։ Եւրոպիոյ հիւսիսային մասին վրայ թէև կը գտնուին Համպուրկ, Անվէրս, Լիվերպուլ և Լոնտոն ազատ նաւահանգիստները, սակայն հարաւային Եւրոպիոյ մէջ չկար ազատ նաւահանգիստ մը ուր կեդրոնական արեւմտեան և արեւելեան վաճառականութեան գործառնութիւնները։ Մինչեւ հիմայ Մարսիլիա արեւելեան հում ապրանքներու և Թրիէսթ՝ հիւսիսային Եւրոպիոյ գործուած նիւթերու փոխանցման կեդրոնը եղած էին։ Սակայն ասոնց մաքսային դժուարութիւնները միշտ վաճառականին առջեւ թումբ կը կառուցանէր իր գործառնութիւնները աւելի ընդարձակ սահմանի մը վերածելու համար։ Մարսիլիոյ մէջ գործող մը սահմանուած էր լոկ Ֆրանսայի պէտքին համապատասխան ներածութիւններ ընել. միւսնոյն բանն էր նաեւ Թրիէսթէի հետ գործողներու վիճակը։ Թրանսիթի համար Մարսիլիա եկած ապրանքի մը վրան բարդուած քաղաքի, մաքսային գործառնութեանց, ՆԷրբէօի, փոխադրութեան մանր մունր ծախքեր միասնական ուրիշ դեռ շատ մը ծախքերու հետ, ճիշդ յուսահատութիւն կը բերէր այն վաճառականին վրայ, որ, զորօրինակ, Մարսիլիա բուրդ կը ղրկէ Թրանսիթի ձեւով, հոնկէ Նիւ Եորք փոխադրուելու համար։ Մարդը պիտի մրցէր աւստրալիական բուրդին հետ Նիւ Եորքի հրապարակին վրայ։ Վաճառականը, ուստի, երբ Մարսիլիոյ իր յանձնակատարին հաշուեցուցակը ձեռքը կ'առնէ, կը տեսնէ որ արդէն իր ապրանքը Նիւ Եորք չհասած, հարիւրին 15—20 մը վրայ դրած է թէև մաքս ալ չէ վճարած. հիմայ ենթադրելու է թէ այսպիսի պարագաներու տակ ի՞նչպէս կրնար նախնական նիւթեր արտածող արեւելքի վաճառականը մրցիլ իր աւստրալիական և կամ հարաւ-ամերիկեան մրցակիցներուն հետ, որոնք իրենց ապրանքը ուղղակի Լոնտոն, Լիվերպուլ, Նիւ Եորք կամ Համպուրկ հասցնելու դիւրութիւնները ունին։ Անկէց առաջ Իտալիոյ Պրինտիզի քաղաքէն յարմար նաւահանգիստ մը չգտնուեցաւ Հնդկաստանի թըղթատարի փոխադրութեան իր կեդրոն, հիմայ ալ քանի որ Իտալիոյ կառավարութիւնը իմաստուն անօրինութեամբ իր չորս առաջնակարգ նաւահանգիստները փոխանցման վաճառականութեան առջեւ պիտի բանայ, տարակոյս չկայ թէ արեւելքի, Ծայրագոյն Արեւելքի և Եւրոպիոյ միջեւ Իտալիա միակ փոխանցման կեդրոն պիտի ըլլայ։ Իտալիոյ առեւտրական պարագաներն ալ միանալով կառավարութեան ցոյց տուած թոյլատու ոգւոյն, քիչ ատենէն Իտալիա հարաւային Եւրոպիոյ ճարտարարուեստական և միջնորդ վաճառականութեան մեծագոյն կեդրոնը պիտի ըլլայ։

* * *

Անցեալ շաբթու մէջ լրագրական կանխահաս լուր մը կար, որուն համեմատ Անգլիոյ, Սպանիոյ և Բորթուկալի միջեւ համաձայնութիւն մը կամ զինակցութիւն մը գոյացած էր։ Սպանիա արտաքին երեւոյթով որքան հականգլիական և նոյն ատեն Ֆրանսասէր երեւի, իրականին մէջ միշտ ասոր ներհակն է։ Ճիպրալթարի Անգլիացիներու կողմէ գրաւումը դարուան մը գործ է, կատարուած լմնցած, և այս գործը Սպանիոյ սպառնալիք ըլլալու բնութիւն մը չունի։ Միայն Սպանիա երբ յուշաբերող հարուած մը ընդունի, այն ատեն կարի ցաւալի կերպով կը զգայ իր զանգուածին մէջ օտար մարմնոյ մը գոյութիւնը, ինչպէս որ զարնուելէ վերջ ապաքինող մէկը՝ իր մարմնոյն մէջ կը զգայ կապարի մը գոյութիւնը զոր վիրաբոյժները չեն կրցած հանել։ Սակայն ասոնք առժամանակեայ տառապանքներ են, անդին երբ այժմէութիւն ունեցող վտանգներ կան, անցածները կը մոռցուին և դալիքին առաջքը կ'առնէ մարդ։ Սպանիա իր գաղթականութիւնները կորսընցնելէն ի վեր նոր գաղթականութիւններ գտնելու եռեւեռ ինկաւ։ Հեռաւոր գաղթականութիւններ պահելը Սպանիոյ համար թէ՛ նիւթապէս և թէ բարոյապէս շատ սուղի նստաւ փոխադրութեանց դժուարութեան և ուղղակի հսկողութեան անկարելիութեան համար։

Այս պատճառներով Սպանիա՝ Մարոքի վրայ երկար տարիներէ ի վեր ունեցած դիտումները աւելի զօրացուց, ու գործնական ձեւ մը տալու համար, ինչ որ լոկ գաղափարական մնացած էր, դէպքերու օժանդակութեան դիմեցին Սպանիոյ դիւանագէտները։ Այսօր Սպանիօլներու Թանճէրի մէջ քանակոծումը, վաղը քանի մը Սպանիօլի Մարոքցի ցեղերու ձեռք դերի իյնալը՝ միւս օր Մարոքի Սպանեալ գաղթականաց վրայ դրած տուրքը են. են., անհանգստանալ չարք մ'են առարկութեանց որք մէկ կողմէն կը ըղձին յաւելուածական յառաջատութիւնով։ Այսպէս պարբերաբար Սպանիա ոգի ի բռին պաշտպանութիւնը ստանցած իր ան կարգ մը քաղաքացիներուն գոյութենէն մինչեւ իսկ անգիտակ պիտի ըլլար եթէ ամանք Մարիիի պաշտօնական հրապարակին վրայ անոթի մեռնէին։ Ֆրանսայի Մարոքի նկատմամբ դիտումները, Անգլիոյ և Գերմանիոյ նոյնիսկ դիտումները միանալով Սպանիոյ և Իտալիոյ հիւսիսային Ամերիկէի նոյն մասանց վրայ ունեցած գերիշխանութեան դիտումներու հետ շարունակ անդիմադրելի խառնակութեանց ծնունդ կուտան երկրագունտի այդ մասին մէջ։ Սպանիա Ֆրանսայի հետ չկրնար հաշտ ըլլալ անոր համար որ Ֆրանսա բացարձակ տրամադրութիւններ ունի Մարոքի ապագային վրայ։ Անգլիա Մարոքի մէջ գործոց արդի վիճակը բարեկարգական քանի մը փոփոխութիւններով հաստատ պահել կուզէ ու Սպանիոյ ալ յոյսեր կը ներշնչէ անոր տրամադրութիւնները չոյելով։ Ասոր համար է որ Սպանիոյ կամ կանուխ Անգլիոյ կողմը պիտի յարէ՝ թէև ժողովրդական դիտումները Ֆրանսայի նպաստաւոր ալ ըլլայն։ Ֆրանսա Սպանիոյ արդի կառավարութեան վստահութիւնը չկրնար գրաւել, նոյն իսկ Սպանիոյ ներքին գործոց մէջ իր ունեցած մասնակցութեամբ։ Ոմանց ընդհակառակը քիչ շատ քաջալերութիւն կը գտնան Պիրենեաներու անդի մասին մէջ։ Սպանիոյ Անգլիոյ հետ դաշնակցիլը արդի պայմաններու մէջ պէտք է ընդունիլ իբր իրողութիւն մը որ ուշ կամ կանուխ պիտի կատարուի։

* * *

Ապիւբրահամ Էմիրին մահէն ի վեր հակառակ ռուսական աղբիւրներէ տարաձայնուած զրոյցներու, Հապիպուլլա Խան-իշխանութեան բացումը առանց միջադէպի խաղաղօրէն կը շարունակուի։ Սակայն Աֆղանիստանի մէջ ցեղային այլազան միտումներ միշտ նոր պատակտումի, նոր դժուարութեանց առիթ կրնան տալ Ռուսիոյ կամ Անգլիոյ մրցակից ոյժերէն մէկուն կամ միւսին դրդումով։ Հապիպուլլան խան լաւ զինուորական մըն է և շատ փոքրէն բանակին մէջ ծառայել սկսած ըլլալով կրնայ իր բանակին աջակցութեամբ ամէն ներքին թժուարութեանց առաջքը առնել եթէ զօրավարներու և ցեղապետներու համակրութիւնը իրեն օժանդակ ըլլայ։ Արտաքին տեսակէտով անտարակուսելի է թէ Ռուսիա Աֆղանիստանի վրայ գէթ թեւակոխիչ մը տարածել կ'ուզէ, եթէ անհնար ըլլայ բոլորովին կեդրոնական Ասիոյ ռուսական գաւառներու հետ միացնել զայն։ Ռուսի կառավարութեանց դիւանագիտական միտումները անոնց խօսքերէն աւելի իրենց գործերէն յայտնի կ'ըլլայ, և Ռուսիա թէև հրապարակաւ Աֆղանիստանի գործոց արդի վիճակը պահել կը ձեւացնէ՝ սակայն նոյն ատեն չդադրիր իր պատերազմական նախապարը և Գազաք զօրքերու ջոկատներ մինչեւ Քուչքա ղրկելէ։ Անգլիա ալ նոյնպէս իր կողմէ թէև մասնաւորական կը գտնէ իր դրացիին, Աֆղանիստանի կացութիւնը, և միեւնոյն ատեն արտակարգ փութկոտութիւն մը կը ցուցնէ Հնդկաստանի բանակները վերակազմելու, Սիմլայի և Բիշավէրի կողմերը շարժուն հիւանդանոցներ հաստատելու որք պատերազմ կը բուրեն խաղաղասէր Զէմպըրլէնի քթին կարծես։

ԲԱՐԻԶ ՊՕՐՍԱԸ

BOURSE DE PARIS

ՊՈՒ ԿԻՃԷՔԻ

Հոկտեմբեր 17, 1901

le 17 octobre

Ֆրանսդ. էհամը	(3% Français)	100 .35
Ռէնտ	(Tab. Turcs)	312
Գոնսոլիտ.	(R. Turque D.)	23 .85
Շըմէնտրֆէր	(Lots Turcs)	101 .75
Պանգ. Օթթ.	(Banque Ott.)	521
Թրանսվալ	(Transvaal)	79 .

ԽԱՐԻՃԻՅԵԼԻ

ԹՐԱՆՍՎԱԼ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ.—Պօէր ժէնէրալարընէն էն մէշհուրլարընտան օլուպ, պիր գաչ այտան պէրի Գաբ միսթէմէքեաթընը թէճավիզ իթմիշ պուլունան Շէբէրս՝ ժէնէրալ Ֆրէնչին թանթը գոմանտասընտա պուլունան ֆրրգալար թարաֆընտան էսիր իտիմիշ տիր։

ԺԷՆԷՐԱԼ Շէբէրս՝ Տըլարէյ վէ Տէվէթ գաստր բարլագ պիր բէխ օլմամագլա պէրապէր, մեթանէթ վէ նիւֆուզը իլէ չէօհրեթ պուլմուշ իտի։ Ինկիլիզ ասաքիրի՝ չօգտան պէրի պէօյէ պիր էսիր էլտէ իթմէեէ ֆրրսաթ պուլմամըշլար իտի։ Մամաֆիհ, ժէնէրալ Շէբէրս՝ մուհարեպէ մէյտանընտա թէսլիմէ մէճպուր օլմաեուպ, աղըր պիր խասթալըզընտան տօլաեը, ուֆագ պիր քէօյէ չէֆիլուպ կաթագտա մուղթարըպ օլուուղու սրբատա, կէօհա էսիր օլարագ Ինկիլիզէր թարաֆընտան թութուլմուշ տըր քի, պու հալ՝ հիչ պիր վագթ Ինկիլիզէրին մուճիպը իֆթիխարը օլամազ։

— Ամսթէրտամտան իշար իտիլտիեինէ Նաղարէն, կէօմրիւք անպարլարընտա պուլունան ամէլէրին թէչքիլ իթմիշ օլուուղու՝ սէքիղ սէնտիգա վէքիլլէրի՝ մուվագգաթ պիր գօմիսիօն թէչքիլ իտուպ, պատէմա Ինկիլիզ վաքարարընտան մալ չըգարմադա միսասատ իթմէեէքլէրինի իլան իթմիշլէր տիր։ Մէղքիւր գօմիսիօն՝ սէնտիգալարա տախիլ օլմաեան ամէլէեի տախի թէչվիդ իտուպ, Ֆրանսա, Ալմանիա, Սվէյշա, Նորվէճիա, Տանըմարգա, Իթալիա վէ Պէլճիգա ամէլէլէրինի իշթիրաքէ տավէթ իթմիշ տիր։

—Տիրպանտան ալրնան պիր թէլէկրաֆնամէեէ էէօրէ, ժէնէրալ Պոթա նըն Նամ ալ էրզրումինէ իտթիլա էյլէեէճէեինտէն տօլաեը, սիլահ ալթնա տավէթ իտիմիշ օլան Նամալ կէօնիլլիլէրի՝ Պոթանըն մուվաֆագզրլեէթսիզլիեի իշզէրինէ թէրսխա իտիմիշ տիր։

Մուհարեպէնին խթամ պուլտուզունըն իլան իտիլտիեի կիւնտէն թէմամ պիր սէնէ միւրուր էյլէմիշ տիր։ 0 զէմանտան պէրի Ինկիլիզէրէն 295 զապիթ իլէ 7117 նէֆէր թէլէֆ օլմուշ, վէ մէճրուհլարլա պէրապէր գաեիտթընը 33.057 թէլեեէ պաետա օլմուշ տիր։ Մուհարեպէնին իլգ սէնէսինտէ 529 զապիթ իլէ 9531 նէֆէր թէլէֆ օլմուշ, վէ պունունլա պէրապէր, մէճմուը զահիեաթ՝ 42,588 քիչի օլմուշ տիր։ 0 հալտէ, մուհարեպէնին իքինճի տէվրէսինտէ, եանի միսթէմլէքաթ նաղէրընընը մուհարեպէնին խթամ պուլտուզունը իլան էյլէսիեինտէն սօնրաքի թէլէֆաթ՝ մուհարեպէնին իլգ սէնէսինտէ նիսպէթլէ օ գատար ֆարգը տէեիլ տիր։

ՖՐԱՆՍԱ ԲՈՒՍԻԱ.—Զար հաղրէթլէրինին Ֆրանսաեա սօն սլեահէթի իքի մէմլէքէթին միւնասէպաթը թիճարիյէսինին թագվիյէսի էսպաղ ու վէսաիլինէ թէվէսիլ մէսլէհինի մէյտանա չընգարմըշ տիր։ Բուսիսեա իտիսալ օլունան Ֆրանսզ միւսքիրաթ վէ մամուլաթը սանայիէեսինին՝ վէ Ֆրանսաեա իտիսալ օլունան Բուս զաիրէ, քէրասթէ վէ բէթրոլլարընընն կէօմրիւք ռիւսումընը թէնզիլ իթմէք միթէսավվէր տիր։

«Լիպէրթէ» կազէթասը՝ սօն նուսխէլէրինին պիրինտէ, Ֆրանսա-Բուսիա միւնասէպաթը թիճարիյէսինէն պանս իթտիեի սըրատա տէեօր քի, «Բուսիա հիւքիւմէթի՝ կէօմրիւք ռիւսումընընն թէնզիլի խուսուսընտա ֆէվգէլատէ պիր զայրէթ վէ ֆէալիյէթ կէօսթէրմէքտէ իսէ տէ, թէնզիլ իտեեէի ռիւսումընա նէՀ սուրէթլէ պիր գարշըրդ պուլապիլէճէեինի անլամագ կիւճ տիր։ Հէր հալտէ, Բուսիա իլէ Ալմանիա արասընտա ճէրէեան իտէն միւզաքէրաթ նէթիճէրէգիր օլմատըգճա, վէ Բայսթակ մէճլիսինճէ՝ եէնի կէօմրիւք թարիֆէլէրինին Ալմանիա իմբէրաթօրլուքը տախիլինտէ թաթպիզ օլունճաղընա տարիր պիր գարար վէրիլմէսիքճէ, Բուսիա հիւքիւմէթի իլէ պու պապատ պիր մուգավէլէ ագա խիլէմէդ։»

ՎԷՆԷԶՈՒԷԼԱ՝ ԱԼՄԱՆԻԱ ՎԷ ԳՕԼՕՄՊԻԱ.—Ալմանիա հիւքիւմէթինին՝ Վենէթա գրուազէօրի գոմանտանընտան բէմմէն ալմըշ օլուուղու պիր բաբօրտա, Բիւէրթօ Պապէլլօ մէսէլէսի հագգընտա մալիւմաթը սահիհէ մէվճուտ տըր։ Մէղքիւր բաբօրտան անլաշըլըօր քի, սիվիլ կէնիմիշ Վենէզուէլլա բուլիս մէմուրլարը՝ գրուազէօրին ատամլարընտան իքի զապիթի սիլահլը օլարգարընտան ֆրրսաթ պուլարագ, թէվզըֆ իթմէք իսթէմիշլէր տիր։ Պունունն իւզէրինէ, Ալման զապիթլէրի՝ բուլիս մէմուրլարընտան սիլահլարը զապթ իսթէրէք, մուգավէլէ վէ միւսաֆասատա պուլունմագ իսթէմիշլէր իսէ տէ, նէթիճէսէ մաղլուպ օլմուշլար տըր։ Ֆագաթ Ալման կէմիճիլէրի եէթիշէրէք, զապիթլէրի վաբօրա ալմըշլար տըր։

Շիմտի Վենէզուէլլա հիւքիւմէթի՝ հուսուսը ալմալարընտան տօլաեը, Ալմանիաեա գարշը բրօթէսթօ իթմիշ իսէ տէ, Ալմանիա գապուլ իթմէտիքէն մատտա, քէնտի զապիթլէրինէ գարշը իտիլէն մուամիլաթատան տօլաեը թարվիյէ թալէպ իթմիշ տիր։

Վենէզուէլլա բէխը հիւքիւմէթի՝ չիմտիեէ գատար Գօլօմպիանընն չալտըզը զալէպէլէրտէն վէ Վենէզուէլլանընն ասքէր թօրլուեամամասընտան տօլաեը, հէր հալտէ Գօլօմպիա հիւքիւմէթի իլէ պիր սուրէթը տօսթանէտէ սուլհա մէկեալ կէօրիւնմէքտէ տիր։

ԱՄԷՐԻԳԱ.—Կէյէն բէնչէնպիհ կիւնքի թարիխլէ Նիւ-Եորգտան եազըլըզընա կէօրէ, Վենէզուէլլա իլէ Գօլօմպիա արասընտա զուհուր իտէն մուհարեպէպէ վէ Շիլի հիւքիւմէթինին բանամերիգէն գօնկրէսի հագգընտա իթթիխաղ էյլէտիեի թավր ու հարաքէթէն տօլաեը, պու գօնկրէսին իքինճի իթթիմաք պիր միւատէթ բէք չիսպէէլի կէօրինիւօր իտի։ Պու կիւն գօնկրէսին կէյէճէք բազար էրթէսի կիւնի Մէքսիքատա իթթիմաք՝ սուրէթը գաթիկէտ դարարլաշըրըլմըշ տըր։

ԻՆԿԻԼԻԹԷՐԱՏԱ ԹԱՀԹԷԼՊԱՀ ՍԷՖԱՒԻՆ.—Ինկիլիթէրա հիւքիւմէթին թահթէլպահր սէֆաին ինշասընտա թագիպ իթթիեի մէսլէք հագգընտա հէր կիւն մալիւմաթ վիրուա իթմէքտէ տիր։ Նէթէքիմ պու քէրրէ պլընան էճնէպի կաղէթալարընտան պիրինտէ, միւշարիւէյ հիւքիւմէթին զըրհը կէմիլրինէ մախսուս՝ օլմագ իւզրէ, թահթէլպահր պիր կէմի սաթուն ալարը եազըլմըշ իսի. պունտան պաշգա՝ մեսարիֆը ինշայիէպի պիճճէեէ կիրմիշ օլան պէշ գրթա թահթէլպահր սէֆինէ՝ էօյլէ ինշայիէ տէսթիկեաեարընտա պուլունմաեուպ, սրրի թէսավվուրտա գալմըշ տըր Մամաֆիհ՝ Ինկիլիզէր թէճրիպէ կէօրմէյէն պու գապիլ սէֆինին ինշասընա կիրիշմէք իսթէմէզլէր. պու պապատ Ինկիլիթէրատա սրրի ինշասը պահրիյէտէն պահս իտէն պիր կաղէթանընն տէտիեի կիպի, Ինկիլիթէրա պաճրիյէտ նէզարէթի՝ թէճրիպէպէ պէշ զըթա թահթէլպահր սէֆինէ իլէ տէեիլ՝ պէլքի եաբընը զ պիր սէֆինէ իլէ կիրիշէճէքտիր։

ԻՆԿԻԼԻԹԷՐՈՒ ԳՐԱԼ ՎԷ ԳՐԱԼԻՃԱՍՍԸ.—Ինկիլիթէրա գրալ վէ գրալիճասը հաղրէթլէրինին էֆրէնտի հոգտեմբերին օն տօգուզունտա Լօնտրաեա միթէվէճճիհէն Պալմորպտան հարաքէթ իտէէճէքլէրի վէ պատէհու Գօրնուայլ էեալէթինտէ, տիւք վէ տիւէնա հաղրէթլէրինի գապուլ էթմէք իւզրէ Բօրթսմութա ազիմէթ էյլէեէճէքլէրի՝ պու քէրրէ էվրօքա կաղէթալարընտա միթալէա օլունմուշ տըր։ Ինկիլիթէրա գրալը հաչմէթլու եէտինճի էտտաբ հազրէթլէրի՝ Բօրթսմութտա պուլունտուգտան սօնրա, ճէնուպի Իրլանտաեա կէլէրէք, օրտտա Լիսմօրտա տիւք Տըվընչայրըն նէզարտնտէ միւսաֆիր գալճագ տըր։

ԱՒՍԹՐԻԱ-ՄԱՃԱՐԻՍԹԱՆ.— Պիր գաչ կիւնտէն պէրու չուեու պուլան հավատիսէ նաղարէն, Ավսթրիա-Մաճարիսթան հարպիյէ նէզարէթի՝ Ավսթրիա բիտատ օրտուսունը պաշտան ապշաղը ըսլահ իթմէք իւզրէ, պիր բրոժէ թէրթիպ իթմէքտէ իմիշ. մէղքիւր օրտուտա պուլունան վէ 4 նիմէրօ իլէ մուգայէտ օլան թապուրլար լաղվ օլունուպ, 34 եէնի ալայ թէչքիլ իտիլէճէք տիր։

Շու հալտէ, ումում Ավսթրիա բիտատէ օրտուսունտա 136 ալայ պուլուսնաճագ տըր։

Հարպիյէ նազրը՝ խրտմէթը ասքէրիյէի իքի սէնէեէ թէնզիլ իթմէք իւզրէ, բարլամէնթօ մէճլիսինէ պիր լաեիհա թագտիմ իթմիշ վէ թէչպիսս իտիլէն ըսլահթընն իհրասը զբմիրնտա 120 միլիոն գուլդընը պիր գրէտիթօ թալէպ իթմիշ տիր։

ՋԻՆ ԱՀՎԱԼԸ.— Զին խարիճիյէ նազրը բրէնս Զինկ՝ սիճֆէրաի էճնէպիյէ թարաֆընտան միւէսսասաթը թիճարիյէնին թէքրար աչըլմասը հագգընտա, քէնտիսինէ կէօնտէրիլէն մէքթուպարա ճէվապէն, պիր թահհրաթ իրսալ իտէրէք, մէղքիւր միւէսսասաթն էվվէլճէ ըէմէն թէէսիս իտիլմէսիեի ճիհէթլէ, Բէքինտէ քիչատընա միւսատէ իտիլմէեէճէեինի, մամաֆիհ՝ Բէքինտէն խարիճ օլմագ իւզրէ, լիմանարտա վէ սաիր չէհրլէրտէ իֆաի մուամէլաթա մէէղուն օլտուգլարընը պիլտիրմիշ տիր։

— Տիւնքի թարիխլէ Բէքինտէն «Թայմզ» կազէթասընա իշար օլունտուզունա նազարէն, Շանհայգուան-Նիուչանկ-Սիմինթօնկ տէմիր եօլը խաթթընն թէքրար Բուսլար թարաֆընտան Զինլիլերէ թէրք օլունմասը լուպ օլմուշլար տըր։ Ֆագաթ Ալման կէմիճիլէրի եէթիշէրէք, զապիթլէրի վաբօրա ալմըշլար տըր։

Շիմտի Վենէզուէլլա հիւքիւմէթի՝ հուսուսը ալմալարընտան տօլաեը, Ալմանիաեա գարշը բրօթէսթօ իթմիշ իսէ տէ, Ալմանիա գապուլ իթմէտիքէն մատտա, քէնտի զապիթլէրինէ գարշը իտիլէն մուամիլաթատան տօլաեը թարվիյէ թալէպ իթմիշ տիր։

Վենէզուէլլա բէխը հիւքիւմէթի՝ չիմտիեէ գատար Գօլօմպիանընն չալտըզը զալէպէլէրտէն վէ Վենէզուէլլանընն ասքէր թօրլուեամամասընտան տօլաեը, հէր հալտէ Գօլօմպիա հիւքիւմէթի իլէ պիր սուրէթը տօսթանէտէ սուլհա մէկեալ կէօրիւնմէքտէ տիր։

ԱՄԷՐԻԳԱ.—Կէյէն բէնչէնպիհ կիւնքի թարիխլէ Նիւ-Եորգտան եազըլըզընա կէօրէ, Վենէզուէլլա իլէ Գօլօմպիա արասընտա զուհուր իտէն մուհարեպէ և Շիլի հիւքիւմէթինին բանամերիգէն գօնկրէսի հագգընտա իթթիխաղ էյլէտիեի թավր ու հարաքէթէն տօլաեը, պու գօնկրէսին իքինճի իթթիմաք պիր միւատէթ բէք չիսպէէլի կէօրինիւօր իտի։ Պու կիւն գօնկրէսին կէյէճէք բազար էրթէսի կիւնի Մէքսիքատա իթթիմաք՝ սուրէթը գաթիկէտ դարարլաշըրըլմըշ տըր։

ԻՆԿԻԼԻԹԷՐԱՏԱ ԹԱՀԹԷԼՊԱՀ ՍԷՖԱՒԻՆ.—Ինկիլիթէրա հիւքիւմէթին թահթէլպահր սէֆին ինշասընտա թագիպ իթթիեի մէսլէք հագգընտա հէր կիւն մալիւմաթ վիրուա իթմէքտէ տիր։ Նէթէքիմ պու քէրրէ պլընան էճնէպի կաղէթալարընտան պիրինտէ, միւշարիւէյ հիւքիւմէթին զըրհը կէմիլրինէ մախսուս՝ օլմագ իւզրէ, թահթէլպահր պիր կէմի սաթուն ալարը եազըլմըշ իսի. պունտան պաշգա՝ մեսարիֆը ինշայիէպի պիճճէեէ կիրմիշ օլան պէշ գրթա թահթէլպահր սէֆինէ՝ էօյլէ ինշայիէ տէսթիկեաեարընտա պուլունմաեուպ, սրրի թէսավվուրտա գալմըշ տըր Մամաֆիհ՝ Ինկիլիզէր թէճրիպէ կէօրմէյէն պու գապիլ սէֆինին ինշասընա կիրիշմէք իսթէմէզլէր. պու պապատ Ինկիլիթէրատա սրրի ինշասը պահրիյէտէն պահս իտէն պիր կաղէթանընն տէտիեի կիպի, Ինկիլիթէրա պաճրիյէտ նէզարէթի՝ թէճրիպէպէ պէշ զըթա թահթէլպահր սէֆինէ իլէ տէեիլ՝ պէլքի եաբընը զ պիր սէֆինէ իլէ կիրիշէճէքտիր։

ԻՆԿԻԼԻԹԷՐՈՒ ԳՐԱԼ ՎԷ ԳՐԱԼԻՃԱՍՍԸ.—Ինկիլիթէրա գրալ վէ գրալիճասը հաղրէթլէրինին էֆրէնտի հոգտեմբերին օն տօգուզունտա Լօնտրաեա միթէվէճճիհէն Պալմորպտան հարաքէթ իտէէճէքլէրի վէ պատէհու Գօրնուայլ էեալէթինտէ, տիւք վէ տիւէնա հաղրէթլէրինի գապուլ էթմէք իւզրէ Բօրթսմութա ազիմէթ էյլէեէճէքլէրի՝ պու քէրրէ էվրօքա կաղէթալարընտա միթալէա օլունմուշ տըր։ Ինկիլիթէրա գրալը հաչմէթլու եէտինճի էտտաբ հազրէթլէրի՝ Բօրթսմութտա պուլունտուգտան սօնրա, ճէնուպի Իրլանտաեա կէլէրէք, օրտտա Լիսմօրտա տիւք Տըվընչայրըն նէզարտնտէ միւսաֆիր գալճագ տըր։

— Տիւնքի թարիխլէ Բէքինտէն «Թայմզ» կազէթասընա իշար օլունտուզունա նազարէն, Շանհայգուան-Նիուչանկ-Սիմինթօնկ տէմիր եօլը խաթթընն թէքրար Բուսլար թարաֆընտան Զինլիլերէ թէրք օլունմասը լուպ օլմուշլար տըր։ Ֆագաթ Ալման կէմիճիլէրի եէթիշէրէք, զապիթլէրի վաբօրա ալմըշլար տըր։

Շիմտի Վենէզուէլլա հիւքիւմէթի՝ հուսուսը ալմալարընտան տօլաեը, Ալմանիաեա գարշը բրօթէսթօ իթմիշ իսէ տէ, Ալմանիա գապուլ իթմէտիքէն մատտա, քէնտի զապիթլէրինէ գարշը իտիլէն մուամիլաթատան տօլաեը թարվիյէ թալէպ իթմիշ տիր։

Վենէզուէլլա բէխը հիւքիւմէթի՝ չիմտիեէ գատար Գօլօմպիանընն չալտըզը զալէպէլէրտէն վէ Վենէզուէլլանընն ասքէր թօրլուեամամասընտան տօլաեը, հէր հալտէ Գօլօմպիա հիւքիւմէթի իլէ պիր սուրէթը տօսթանէտէ սուլհա մէկեալ կէօրիւնմէքտէ տիր։

ԱՄԷՐԻԳԱ.—Կէյէն բէնչէնպիհ կիւ

թարիսը զուհուրընտան չիմտիեէ գատար օն պէշ կիւն զարիքնտա լէհիլ համա եէնիտէն հիշ պիր միւսապ օլմանուպ, անվալը սըհիյեէ ումումիկէնին տախի պէր քէմալ պուլունտուղը՝ իշարթը մանալիյեէտէն անլաշըլմասընա պինաէն, Էլիքճի տէրէսինտէն Գոմանոսա գատար Պարը Սիհան սահիլինտէն կէլէնէր հագլարընտա մէվզու օն կիւն գարանթինանը լաղվը իլէ, Սամսոնտան չըգանգալարը՝ հարաքէթլէրինտէն էվվէլ թապիպ մարիքէթի իլէ մուահէնէի թըպպիյէեէ թապի թութուլարագ, իլլէրինտէ խասթա զուհուր իտէրսէ ազիմէթլէրինէ միւսատէ օլունմամասը, վէ պէրրէն չըգանգալար հագլարընտա տախի պու թէապիրին թէմամէն իճրասը՝ Մէճլիսը Ումուրը Սըհհյէճէ գարարլաշորըլարագ, միւգթէզասը իթա գելինմըշ տը։

ՏԱԼԻԼԻՅԵԼ

ՍԱՏՐԸ Ա.ԶԱՄ ՀԱ.ԶՐԷԱԼԷՐԻ.—Սատրը ազամ հազրէթլէրինին սըհհէթլէրի՝ կիւնտէն կիւնէ էհիլէյմէքտէ իսէ տէ, իլլէրին կէրի գարմամասը իշուն, միսսթէչարը մագամը Սատարէթ Թէվֆիգ բաշա հազրէթլէրի՝ հէր սապահ, զաթը Սամիի Սատրը Ազամինին գօնագալարընա կիտիպ, Սատրը միշարիւէյ հազրէթլէրինին էմրէրինի թէլագը էյլէմէքտէ պուլունտուղլարը իշիտիլմիշ տիր։

ԳԱԶԱ մէրքէզլէրինէ ուղագ օլան նահիյէլէր վէրկիլէրինին նահիյէ միւտիրի վէ քեմիսլէրի թարաֆընտան գապզը իլէ մալ սանտըգլարընա թէսլիմի վէ պունլարը վէրեէքլէրի իլմ ու խապէրլէրին ըէմմի ատտ օլունմասը՝ իգթիզա իսէնլէրէ էմր պույրուլմուշ տը։

ԹԱՐԱՊԼՈՒՍ Ղարսպտա եաբըլան սանաեի մէքթէպինին նամը Ալիի հազրէթը Բաշիշահրեէ նիսպէթլէ թէվսիմէ միւսաատէի Սէնիյեէ չէրէֆ միւթէալիգ պույրուլմուշ տը։

ՍԻՎԱՍ վիլայէթի տախիլինտէ Հաֆիզ գազասը գալմամգամը Եօրկաքի էֆէնտինին մահէլլինտէն պիտիրիլէն անվալ վէ հարաքեաթը ճիհէթիյէ հէման իշտէն էլ չէքտիրիլէրք, հագզընտա Թանզըգաթ իճրասը՝ մէրճինտէն վիլայէթէ էմր օլունտուղու իշիտիլմիշ տիր։

ԴՈՒՏՍԸ ՇԵՐԻՖ Բում բաթրիզը բիթպէթլու էֆ. հազրէթլէրի՝ չէհրիմղէ բազար էրթէսի կիւնիւ վասը օլաճագ վէ պուրատա իշ այ միւտատէթ գալաճագլար իմիշ։

ՆԱՄԻԶԱԾ պուլունան Գօնեա վալիսի բաշա հազրէթլէրինէ սէլամը հազրէթը Բաշիշահի թէպլիզ պույրուլմըշ տը։

ՃԻՎԱՈՒՍԸ Հիւմահուն վէսիլէսիյլէ արզը թէպրիքեաթ իսէն Իսկէնտէրիյեէ Եունան գոնսոլօսը Մ. Կրիբարիսէ մահզուզիյեէթը Սէնիյեէ թէպլիզ պույրուլտուղը էվրագը հավատատէ օգունմուշ տը։

ԱՄԵՐԻԿԱ հիւքիւմէթինին Բարիս սէֆիրի օլուպ, չէհրիմիզտէ պուլունան ժէնէրալ Հօրաս Բոթէր ճէնապարը՝ պահրիյեէ ֆապրիգալարընը կէզմիշ տիր։

ՍԹԱՆՊՈԼ կաղէթասընին իթատէսինէ էվվէլքի կիւն կիւնտիզ վագթը քէօբրի՝ աչըլմըշ վէ պիր չօգ էհալինին սահթլարնա իշլէրինտէն կէրի գալմալարընա սէպէպիյեէթ վէրիլմիշ տիր։

ԳԱՀԷՎ ՖԻԱԹԸ.—Բէգ գըսա պիր միւտատէթ զարիքնտա իշ ֆրանգ արթան գահվէ ֆիթրը՝ էնիտէն պիր ֆրանգ տահա արթմըշ տը։

ՆԻԼ ՆԷՀՐԻ.—Կէչէն ճիւմա էրթէսի կիւնի Խարթումա, Նիլ նէհրինին միզանը՝ 4,04 վէ Վասիի Հալֆատա 6,07 մէթրոնի կէօսթէրիսօր իսի. իճրա իսիլէն թահզընթատան պու սէնէ Սեպտեմբերին 20 սինէ գատար եաղան եաղմուրլարընն մըգտարը՝ 1900 վէ 1897 սէնէլէրինտէ եաղան եաղմուրլարընն այնը օլմուղը անլաշըլմըշ տը, եալնըզ սեպտեմբերին 20սինէն իթիպարէն նէհրը մէզքիւր սիւրթլա ինդիեէ պաշլամըշ վէ պու էնիյ՝ տէվամ իսէ իսի կէլէճէք սէնէ գուրբագիզ օլաճագտը։

ՐՈՒՄ ԲԱԹՐԻԳԱՆԷՍԻ.—Սէնտինօդ մէճլիսի՝ ֆէվգէլատէ օլարագ թօբլանմըշ վէ պաղը Բոհանի մէմուրլարընն ինթիխապընա տաիր միւզաքէրաթտա պուլունմըշ տը։

ԱՐԺԱՆԹԻՆ հիւքիւմէթինին մէրքէզը իտարէսի օլան Պուէնոս Այրէս չէհրինտէ կարբլան Բում քիլիսէսինին բէսմը քիւլտը իճրա իտիլմիշ տիր։

ՊԻՐԻՆՃԻ ՏԷՐԷՃԷ մէմուրլարընն ինթիխապընա, թահին օլունճագ մէմուրընը քիֆաեէթ վէ գուրբէթի իլէ հիւանը հալ վէ սէյրէթ վէ ասկարը սատագաթ վէ խթիգամէթտէն օլուպ օլմասընընն տահմա նազարը իզգագաթտա թութուլմասը՝ իճապ էտէնլէրէ պիլտիրիլմիշ տիր։

ՃԷԶԱ իլամլարընընն տախի ըէտտը էմլաք վէ թազմինաթ հագզընտաքի մուգարրէրաթա գրեատէն հուգուգ իլամլարընընն թէնֆիզի հագզընտա միւէսսէս գանուն ահքեամընա թէվֆիգան իճրասը թապիի օլուտղուլազըմ կէլէնլէրէ պիլտիրիլմիշ տիր։

ՆԻԻՖՈՒՍ իտարէսինին նագլ էտիլէճէհի Ապտի բաշա գօնագընընն գարշուսընտաքի արսաեէ միւրուր վէ գուհուտաթ վէ բասբորթ վէ Էնանֆ Գալէմէրի իշուն տէօրթ օտա եաբըլմագտա տը։

ԲԱԶԱՐ քէօյ գազասընընն Մամուրիյեէ Դարիեէսինտէ իսքեան օլունան մուհաճիրլէր իշուն, միւպաեէա օլունան արազի էսմանընընն մալ սատըգընտան վէրիլմէսի ֆէրման պույրուլմըշ տը։

ՄԱԼԱԹԻԱՏԱ միւճէտտէնին պիր ըէտիֆ տաիրէսի ինչա օլընանաճագ տը։

ՍԱՐԱՆՏՕԶ իսկէլէսինտէն ալընմագտա օլան ըէսմին նըֆը Տէրվինա պէլէտիյեէ տաիրէսինի թէրք օլունմըշ տը։

ԻՍԹԻՀԲԵԱՄ միւլազիմը էվվէլէրինտէն Իսքենտերիյէի Մէհէմմէտ էմին էֆէնտի ասքէրիքքտէն թարտ խիլմիշ տիր։

ՏԻՎԱՆԸ մուհասէպաթ ըէիսի Հասան Ֆէհմի բաշա հազրէթլէրինին ըէեսաէթլէրինտէ միւթէչէքքիլ թիճարէթ մուգավէլէնմասի Գօմիսիոնը տիւնքի կիւն տախի թօրլանուպ, միւզաքէրաթտա պուլունմըշ տը։

ՇԷՀՐ էմանէթտէ միւթէչէքքիլ մէճլիսը սըհհյեէ տիւնքի կիւն տախի թօրլանմըշ տը։

ՍԹԱԹԻՍԹԻԳ ԻՐՍԱԼԻ.—Ամերիգա հիւքիւմէթի իլէ Սգանտինավա արասընտա իճրա իտիլէն սէյրը սէֆանն վէ մուամէլաթը թիճարիյեէի կէօսթէրէն Սթաթսթիգատէն պիր նուսխէսի՝ պուտէֆա տարէի ալտէսի վասթասըյլա թիճարէթ վէ Նաֆիա նէզարէթինէ վէրիլմիշ տիր։

ՄՈՒԱՄԷԼԱԹԸ ԻՆԹԻՊԱՀԻՑԵԼ.—Նապլուս սանճաղը Պիտաեէթ մահքէմէսի ճէզա տաեիրէսի ըէեսը սապգը Մուհսին վէ միւտտաիի ումումի մուավինը սապգը Օսման Սատրի վէ Միւսթանթրգը սապգը Տերվիշ վէ ազասընտան Մէհմէտ Էմին էլլասարմ վէ Միխաէլ Լաթիֆ վէ Սիլպա վէ ազա միւալլիմը Սալահ վէ պաշ քեաթիպ Ահմէտ Համտի էֆէնտիլէրին վազիֆէի մէէմուրիյեթլէրինի սուի խթիմալէ վէ խիլաֆը Ուսալ վէ գանուն մուամէլաթա ճիւրեթ էյլէսիքլէրի անլաշըլմասը իւզէրինէ, թահթը մուհաքէմեէ ալընմալարը վէ պունլարա ճիւրմամ իշթիրաքլարը թէպէյեսին իտէճէք էշնասա հագզընտա տա պիրլիքտէ թագիպաթը գանունիյեէ իֆա գելընմասը իշուն ատլիյեէնէգարէթինտէն մահէլլինէ թէպլիգաթ իճրա խիլմիշ տիր։

«ՄԻՐ» կազէթասը՝ Սոֆիա չէհրինէ էթրաֆընտա էմնիյեէթ վէ սասկինին մուխթէլ օլմասընտան տօլաեը, զիեատէսինէ պէհանը թէէսսիֆի էյլէմէքտէ տիր։ Պիր չօգ թիճճար՝ քէնտի իշլէրի իշուն էօթէեէ պէրիեէ կիթտիքճէ, Պուլկար էշգբեասը թարֆընտան տաղա գալսըրբըլմագտա իմիշ։ Պու սուրէթլէ Սասքէր վէ Ռօզանթալ թիճարէթխանէսինին Սօֆիատասի ասէնթէսի՝ Իսլիմէտէն Եանպոլուհա կիտէր իլքէն զայպ օլմուշ վէ չիմտիեէ գատար իճրա խիլէն թահզընդաթ վէ թէհարրիյեաթա բազմէն հէնուշ պուլընմամըշ տը։

ՕՐՕՋՏԻ ՊԱԳ թիճարէթխանէսի մուհասէպէ մէէմուրը Մ. պէլիս 3 սէնէսէն պէրի թէարիճէն իթմիշ օլուղը 10—12 պին լիրա իսթիլասընընն մէյտանա չըգմասը իւզէրինէ, զէվճէսիյլէ պէրապէր Գուրբպաղալը տէրէմէ պապասըյլա գարտաշլարընընն խանէսինէ կիտէրէք, իւզէրինտէ թաշըրընը բէվօլվէրի պէյնինէ սրգմագ իշուն պաշընա կէօթիւրտիեի սըրատա, պապասըյա գարտաշլարը հէման էլինտէն ալմըշլար վէ քէնտինէ նասիհաթ վէրմիշլէր վէ մէրգումը եալընըզ պըրագմամագտա իմիշլէր։

—Իսթիսպարաթը ալսիրէմիզէ նազարէն, պու մըգտար ագչէեի զիմմէթինէ կէչիրմիշ օլան Մ. Պէլլիս նամ գացա քեաթիպի՝ 10—12 լիրա մաալ ալը պիր մէէմուր օլուպ, էբէյի միւտատէտէն պէրու ֆէվգէլատէ մասալարընընի իմմէքտէ իտի, մէրգումը՝ կէչէն սէնէ Գասրքէօյտէ 3—4000 լիրա մէսարիֆ իլէ պիր էվ եալընըմըշ վէ պունտան մասատա Պօրսա վէ սաիր օհունլարատա քիւլլիյեէթլի ազչէ զայ իթմիշ տիր. չօգ տէֆա պէօյէ պիլատիլէն ինանմամագտա իմիշ։

«Մէրվէթ» ըէֆիգիմիզէն մէհմուատընա նազարէն, Միւտիրին տէ պու մէսէլէտէ մէհուլ օլմասը լազըմ կէլիրսը։ Իշիթտիեիմիզէ կէօրէ, Մ. Պէլլիս՝ հալա Օրօզտի Պաք (Էօմէր էֆէնտի) թիճարէթխանէսինտէ մէէմուրիյեթինէ տէվամ էթմէսի տիր։ Մ. Պէլլիսին խանէսի վէ մէվճուտ ագչէսի Մ. Հէրման Պագզն էմրի իւզէրինէ, Էօմէր էֆէնտի թիճարէթխանէսի թարաֆընտան սէքվէնթրօ իսիլմիշ վէ էչնա իլէ միւճէվհէրաթը տահի մէօհր ալթնա ալընմըշ տը։ Մ. Պէլլիս՝ ճիւրմինի պունտան պիր հաֆթա ագտէմ իթթիրաֆ խտիպ աֆվ տիլէմիշ տիր տէնիլմէքտէ օլտուղունտան՝ Մ. Պէլլիս աճապա Էօմէր էֆէնտի խտարէխանէսի միւտիրինին ափվընա նակլ օլտուղունտան մը տը քի, հալա իշլինին պաշընտան այրըլմամըշ տը։

Էօմէր էֆէնտի թիճարէթխանէսի՝ Թիւրքիա բիհեացասընտա վէ Եվրօպատա պիր չօգ իթիպարա մագհար օլտուղունտան, խտարէ խանէտէ զուհուր իսէն պէօյլէ պէօհիւք իսթիլասաթ՝ թիճարէթխանէյինին խայը ասրըլմասընա վէ հիսսէ իւզէրինէ մէսնի օլտուղը ճիհէթլէ, Էսհամը ֆիթաթընընն խայը թէնէզզիւլինէ սէպէպ օլաճագ տը։

Պու մէսէլէ հագզընտա ալաճաղըմըզ թաֆսիլաթը՝ բէյ տէրբէյ սէրճ իտէճէեիմիզ չիւպհէսիզ տիր։

ՏԻՒՆ ագչամ Պէյօղլունտա պիր խանէտէ հաչլանմըշ քէսթանէ եէնիլտիեի սըրատա, եէեէնլէրտէն պիրինի՝ պիրսէն պիրէ պիր պայղընլըգ վէ սանճը հիսս իթմէեէ պաչլատընընտան, տէրաքագ ճէլպ օլունան գօմշու թապիպ մարիֆէթիյլէ թէտավի իսիլմիշ վէ քէսթանէլէր մուաեէնէ իտիտիքտէ, գօգմուշ վէ գուրու բէյտա իթմիշ օլտուղու անլաշըլմըշ տը։

ՍԷԼԱՆԻԿ միւթէպէրանը թիճճարընտան վէ Մուսէվի միլլէթինէ Մ. Ալֆրէտ Ալլաթինինին տիւն սապահ վէֆաթ իթմիշ օլտուղը թէլէկրաֆ խապերէրինտէն տիր։

ԹԱԹԻԼ ՄՈՒԱՄԷԼԱԹ

Հաղը էլպիսէ մաղազալարընտան «Լուսին» նամ մաղազա սահիպի Հայկազուն էֆ Նին Սէլեան Ցարութիւն վէ Բաբատօրուլօ էֆէնտիլէրէ օլան պօրճունը, մուամէլաթընին սուրէթը մաթլուպտէ ճէրէեան էթմէմէսինտէն նաչի, թէսվիյեէ էտէմմիշ։ պու ճիհէթլէ տաինլէր իլէ պիրլիքտէ Ցակոբեան Միքայէլ էֆէնտինին մախսուսը Գրիգոր էֆ. Հայկազուն էֆէնտինին նէզտինէ ազիմէթլէ, տիւքքանը անախթարընը՝ իլէրուտ իֆլասընին թալէպ էտէճէք տահինէր զուհուրընտա մահքէմէի ատիէսինէ թէլիմ էտիլմէքիւզէրէ իթասընը, վէ զուհուր էթմէտիկի թագտիրտ տահնը մուամիլէյիւմասընին թահթը էմրինէ վազ օլունմասընը թալէպ էթտիեի խապէր ալընմըշ տը։

Տէօրտիւնճիւ սահիֆէտէքի Ռուս լասթիքլէրինի օգուտուն։

ՍԿԻՏՏԱՐՑԻՆԵՐՈՒՆ

Անոնք որ կը փափագին Մանո-ի բաժանորդ գրուիլ, կրնան դիմել Սելամզը, Պապա-Ճան փողոց, կօշկակար Վահան էֆ. Սարգսեանի խանութը, և ստանալ օրինաւոր ընկալագիրը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պատրիարքարան հասած հեռագիր մը կ'իմացնէ թէ Մուշի պատ. Փոխանորդ Տ. Խոսրով Ծ. Վ. Պէհրիկեան իր պաշտօնավայրը հասեր է։

—Բաբերդի առաջն. Տեղապահ Տ. Արիստակէս Վ. Խաչատուրեանի պաշտօնին վերաբերեալ Պէրաթը Պատրիարքարան ղրկուած է։

—Մինչև անցեալ շաբթու Տնտես. Խորհրդոյ հինգ անդամներէն երկուքը միայն նիստ կը գումարէին։ Բայց չորեքշաբթի օրը ատ ալ չեղաւ, որովհետև մէկ հոգի մը միայն ներկայ էր։

—Ասկէ առաջ գրած էինք թէ Երուսաղէմի պատ. փոխանորդ Տ. Գէորգ եպիսկ. Երէցեան Եալովա պիտի երթայ՝ հոն Եռրատա գիւղացիներուն ոռնանգութիւնները արգիլելու համար երուսաղէմապատկան ագարակին վրայ, բայց յետագայ այդ մեկնումը՝ ուրիշ աւելի կարեւոր գործերու համար։ Այլ այդ ագարակը որովհետև միշտ չէր դադրած մասնոգութեան առարկայ ըլլալէ, Ամենն. Տ. Ցարութիւն Ս. Պարիրքին հրամանով, Ն. Գերապատուութիւն Տ. Գէորգ եպիսկ. Երէցեան երէկ մեկնեցաւ Եալովա՝ հարկ եղած կարգադրութիւնը ընելու համար այդ ագարակի մասին՝ որ նուիրուած էր Պալեան Կարապետ պէյի կողմէ։

—Վանայ առաջն. Տեղապահ Տ. Սահակ Ծ. Վ. Բագրեւանդեանի, ինչպէս նաեւ Ամասիոյ առաջնորդ Տ. Արիստակէս Ծ. Վ. Վանքիանի եպիսկոպոսացման վկայագիրը Պատրիարքարանէն ղրկուեցան իրենց տեղերուն, որոնց մէկը Վանէն ցամաքի ճամբով միւսն ալ Սեւ Ծովի ճամբով պիտի մեկնին քիչ առեն։

—Բարիզ գտնուող Պէրպէրեան վարժարանի նախկին շրջանաւարտները 500 ֆր. ղրկած են՝ իրենց դատարակին յոբելեանին առթիւ։

—Պատրիարքական կոնդակ մը, որ քիչ առեն հրապարակ պիտի ելլէ, պիտի արգիլէ Պանկերու արարողութիւնը տուներու մէջ։

—Կալկաթայէն Պ. Մեսրոպ Սեթ գրաբար նամակ մը և Հնդկահայ հանգուցեալ գրագէտ Մեսրոպ Թաղիատեանցի բանասիրական մէկ ձեռագիր գործը ղրկած է Պէրպէրեան էֆ.-ի՝ իր յոբելեանին առթիւ։

—Մարտիրոս էֆ. Նալպանտեան հազար կտորէ աւելի բոյսեր հաւաքելով հատորի մը մէջ, զայն Բուսարան Պէրպէրեան կոչած և ղրկած է յոբելեար Պէրպէրեան էֆ.-ին։

—Արմաշու Նորընծայ վարդապետներէն Տ. Սահակ Վ. Օտապաշեան Սեբաստիա և Տ. Եդուարդ Վ. Սամսիա կոչուեր են օգնական հովուի պաշտօնով։

—Երկրորդ նամակ մը եւս ստացանք Սկիւտարէ, որ կը հաստատէ մեր երէկի նամակը և կը պնդէ Թաղական Խորհրդոյ ընտրութեան օրինաւորութեան վրայ։ Կը հեղնէ ամալ Ջանքերը 10-15 բողոքողներու։

— Մեր մեծայարգ պաշտօնակից Բիւզանդ էֆ. Բէչեանի փոքրիկ աղջիկը Օր. Շուշան որ ծանր արկածի մը ենթարկուած էր, կատարեալապէս ապաքինած է։

Կը խնդակցինք Բէչեան ընտանեաց։

ՀՐԱՇԵՔ ԱՐՄԱՇԻ ՄԷՋ.— Ցաւագարներու մէջ կը գտնուէր Իզմիրցի Դաւթեան Մելքոնի որդի Ցակոբ անուն 17-18 տարեկան ազնուաբարոյ պատանի մը երկար ատենէ ի վեր կոյր որ շատ ստակ ծախսած էր աչքերուն բժշկութեանը համար բայց ի զուր։ Խեղճը յուսահատ Արմաշ կուգայ և ջերմ փափաքով ու հաւատքով Աստուածամօր կ'ապաւինի։ Ուրբաթ օրը ժամը 7 1/2-ին դէ-սոքը պատանին կանչեց ու ըսաւ 3 տարի ևս պիտի դաս կատարելապէս բժշկուելու համար։ Խեղճ տղան առաջնորդող մը չունենալուն համար խարխաբելով կ'սկսի յառաջանալ. այս միջոցին ուխտաւոր կանայք օգնութեան կը հասնին, պատանին կը հառաչէ, կը պաղատի այսպիսի սրտաճմլիկ աղաղակներով որ անդարելի է չիզձկիլ և չարգահատիլ։

Հաւատացեալներու մեղայ Աստուծոյ, փառք քեզ Աստուած, Տէր ողորմանաներով եկեղեցին լեցուած է և ահա այս ժամուս տղան աչքերը կը բացուին, մինչդեռ անդին կարգ մը Իզմիրցի Տիկիններ բոլորակ մը կազմած ղրաանութիւններով ժամանակ կ'անցնէին, բոլորովին անտարբեր իրենց քաղաքացիին այն աղեկտուր և սրտափմլիկ ձայնին և նոյն իսկ մին ալ օգնելու պարտաւորութեան տակ, գրպանէն լան մը իւրացուց. սրամայրի մէջ գողութիւն... չիտակը շատ ցաւեցայ Նիկոմիդացիներուն սկեպտիկ և անհաւատ դաղափարներով տոգորուած ըլլալուն և յուզուած վերադարձայ հանգստանալու։

ՄԿՐՏԻՉ Ս. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Ադէ. Ո-սս-ա. Խորհրդ.

Էօսէմիլի աղջկանց աղգ. վարժարանին համար ուսուցչուհի մը կ'ինդրուի՝ հմուտ Հայերէնի և Զուգադիտութեան։ Այս պաշտօնն ստանձնել փափաքող ուսուցչուհիք կը հրաւիրուին՝ վկայական ի ձեռին, ներկայանալ յառաջիկայ Ուրբաթ օր, 5 հոկտ. ժամը 4ին Ուսումն. Խորհրդոյ, որ կ'գումարուի Դալաթիոյ Խորհրդարանն։

(Կնիք)

ՀԱՅ - ՀՌՈՎՄԷԱԿԱՆՆԵՐԻՆ

Դոյտնեան Պետրոս Գերապայծառ, որ Պոլիս կը գտնուի այս պահուս, Պատրիարքարանի եկեմտական վիճակին վրայ կարգադրութիւններ ու բարեփոխումներ մտցնելու զբաղած է։

—Քանի մը օր առաջ Գաղատիոյ Առաջնորդ Կղէմէս Գեր. Ղազարոսեան և Կեսարիոյ առաջնորդ Մատթէոս Գեր. Սիսլեան, մէկ քանիներու եւս ընկերակցութեամբ Համազգային անկեալոց այցելելով՝ հոն պաշտօնավարող Յովսէփ Գեր. Սէյրանի և Գաղատիոյ եկեղեցականներէն Կղէմէս Գեր. Գասվէճեանի ինչպէս նաև Անկեղանոցի Տնօրէնին կողմէ հիւրասիրուեր, ու Անկեղանոցը պատեալ եւ հոն պատսպարող Հայ-Հռոմէականները միսիթարեր են հոգեւորապէս։

—Յովսէփ Գեր. Պահապանեան երէկ Գաղատիա վերադարձաւ։

—Մայրաքաղաքս գտնուող Գաղատիոյ և Կեսարիոյ առաջնորդներուն եպիսկոպոսացման արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ Գիւտ Խաչին, որմէ ետքը առաջնորդները իրենց տեղերը պիտի վերադառնան։

—Էնկիւրիի եկեղեցիին նորոգութեան համար արտօնութիւն չնորհուեր է։

ՀԱՆՐԱԳԻՏԱԿ՝ իբր պատանիներու յատուկ թերթ պիտի հրատարակուի յաջորդ շաբաթէն սկսեալ տասն օրը անգամ մը։ Տպարանապետ Նշան էֆ. Պէրպէրեան ստանձնած է հրատարակութիւնը թերթին որ պիտի բաղկանայ 16 մեծածաւալ էջերէ։ Հանրագիտակ որ պատկերազարդ պիտի հրատարակուի, իր այս նոր ձեւին մէջ աւելի կամ նուազ պիտի նմանի Բերեանի «Բուրաստան Մանկանց»ի։

Թերթերու, հանդէսներու այս մակընթացութեան մէջ յաջողութիւն կը մաղթենք։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ԱԳԵԱՄԲԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԱԼԱՐ

ԼՕՆՏՐԱ, 16 հոկտ.— Բրէթօրիատան ալընան պիր թէլկրաֆնամէտէ ինկիլիզէր թարաֆընտան մուհասէրէ իտիլէն ժէնէրալ Պոթանին թահթը գոմանտասընտաքի միւֆրէզէնին ֆիրարա մուվաֆֆագ օլաուղը պիլտիրիլմիշ տիր։

ՊԵՐԼԻՆ, 16 հոկտ.— Ալմանանին Լօնտրա սէֆիրի Մ. տը Հացֆէլտ՝ անվալը սըհհյեէսինէ մէպնի խսթիֆա էթմիշ տիր։

ՊԷԼԿՐԱՏ, 16 հոկտ.— Սգուբչինա մէճլիսի՝ էօնիզմիզտէքի բաղար կիւնիւ պիր նութգը գարալի իլէ աչըլաճագ տը։

Դրալ Ալէքսանտր հազրէթլէրի՝ Ռուսիա խարճիյեէ նազրը մուավինի Բրէնս Օլոլնսքիեէ պիրինճի րիթպէտէն Թագօվա նըշանը իհտա էթմիշ տիր։

ՎԻԵՆՆԱ, 16 հոկտ.— «Գօրէսբօնտան բօլիթիգ» կաղէթասընին Պէլկրատատան իսթիխպարընա կէօրէ, 1902 սէնէսինէ մախսուս Սըրպ պիւտճէսի՝ մէսարիֆաթտա թէնգիգաթ իճրասընը իսթիլզամ իթմիշ տիր. մէղքիւր պիւճճէսէ վարիսաթ՝ 72,710,000 վէ մէսարիֆաթ 72,715,000 ֆրանգա պալիզ օլմուշ վէ հարպիյեէ պիւճճէսի՝ 17,021 000 ֆրանգա թէնզիլ օլունմըշտը։ պու իսէ 1902 սէնէսինէ նիսպէթլէ պէշ միլիոնը միւթէճավիզ թէնզիլաթ տիմէք տիր։

ԲԱՐԻՍ, 16 հոկտ.— Պիւտճէ գոմիսիոնը՝ 42 միլիոն ֆրանգա պալիզ օլան ճէմիյեաթը բուհանիյեէ պիւտճէսինին լաղվընը մէճլիսը մէպուսանատա թերվիճ վէ իսթիզամ իթմէք իւզրէ։ Բարլամէնթօ նէզտինտէքի մէէմուրը մահսուսընա թալիմաթ վէրմիշ տիր։ մէղքիւր պիւճճէ՝ լաղվ օլունտուղու թագտիրտէ պէշգա վնասքթալարա միւրաճաաթ լիւղում գալմադըզընը թէվզիհնն հաղը օլաճագ տը։

Տիւն սապահ էմին Էօնիւնտէ սաթրլան սէպպէնին Շէհր Էմանէթը ճէլիլէսինտէն մահպասմըզա թէպլիղ օլունան ֆիեաթ ճէտվէլի.

Ճէնս եէնս	ադեթ էբէյ	ղրշ	ֆր
Պարսկունիա	——	1	1 20
Եէչիլ ամը պիպէր	——	1	— 35
Եէչիլ թօքարլագ պիպէր	——	1	— 30
Զալը ֆասուլիասը	——	1	2 10
Լահանա	——	1	— 16
Սպանանագ	——	1	— 10
Այիչէ գատրն ֆասուլիա	——	1	1 5
Գըրմըզը տոմաթէս	——	1	1 30
Եէչիլ »	——	1	1 20
Պօսթան բաթլիճանը	100	30	
Պաչ »	100	14	
Օրթա »	100	10	
Թօքաճ »	100	6	
Եէրլի պամիա	1000	3	

Պալէատէքի ֆիեաթտան զիեատէ սաթան օլուր իսէ օ միսիլլու հագզընտա մուամէլէի ճէգաեէ իճրա օլունմագ իւզրէ Շէհր Էմանէթինէ վէ տաիրէի պէէտիեէ միւտիր վէ մէվզը միւֆէթթիշլէրինէ միւրաճաաթէ պէհան օլունմասը իսթիթար օլունուր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Էսն. Ում. տիւն ազչ. գաբ.		25—31
» » » էն եիւքսէք		25—32
» » » էն աչաղը		25—30
Բուսէլի չըմէնտ ազչմ գէնտ.		99—12
» » էն եիւքսէք		99—50
» » էն աչաղը		98—87

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Բէժի ագսիոնը Օս. լիր.		12—30
Սիկարէթ Ա.		—90
» Բ.		—49
Թրամվայ		5—70
Ժուիանս		1—60
Օպլիկասիոն Թրամվայ		480—
Ասիւրանս		3—75
Դրէտի ժէնէրալ		0—10
Սօսիէթէ Օթօման Իսկ. լիր.		0—12
Լօրիօտ		55—
Պանգ Նասիոնալ տը Կրէգ		403—
Թրանսվասալ		77—
Բրխթրմ թհսվիլիաթը		465—
Գրէտի Ֆոնսիէ Էմիրսիէն		262—50
Անատոլը չըմ ագսիոնը		9—25

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ. տան		ղշ. բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108	05
Մէթալիք	99	—
Իսկիլիզ լիրասը	110	03
Ֆրանսըզ ալթունը	87	25
Բօլ	90	30
Գրէմից ալթունը	51	08
Գարլոն գայմէսի	8	62

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Լօնտրա 16 Հոկտ.

Իսկ. էհամը Իսկ. լիրասը	93	31
Օսմ. էհամը այլլրը	23	50
» գաբանը	23	50
» » Բ	49	25
« » Գ	26	50
Օսմանլը Պանգասը	10	87
Մըսրը Տուլ. մութթահրէտ	108	12
Պուլկար իսթիգրազը	81	—
Գամպիո Բարիզ 3 այ վասէ	25	350

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	110	—
Բարիզ 3 այ վասէլը	22	82 3/4
Ֆիորէն Մանտա	——	
Վիէննա չէքի (գուրան)	——	

Բարիզ 15 Հոկտ.

Ֆրնս էհ. 4% ֆր.	100	45
» » 4 1/2 %	101	65
Եէնի Օսմ. էհամը այլլրը	23	95
» » գաբանը	23	87
Բուսէլի չըմէնտֆէրի	100	50
Օսմանլը Բէժիսի էհամը	311	—
» Պանգասը	521	—
Դրիտի Լիոնէ	983	—
Իթալիա էհամը	99	30
Բուիորիթ Թիւրք	483	—
Օսմանիյէ	433	—
Տուան Օթօման	510	—
Սբանիոլ	61	70
Թրանսվալ	69	—
Գամպիո 3 այ վասէ	25	220
Դրէտի Ֆոնսիէ Էմիրսիէն		—

Պէրլին 16 Հոկտ.

Բուսէլի չըմէնտֆ. (մարգ)	98	40
Լօնտրա իւգէրիսէ գամպիո	22	265

ՏԻՇ ԹԱՊԻՊԻ Ե. ՀՈՇԵԱՆ

Գաղզ Գէորգ Մարա Ֆաղրէսի

Բէշիգթաշը ոչֆաղընա, Նոմերօ 52

Հէր կիւն սապահտան կիճէ հարըսընա գատար միւմարէյէ Հոչեան էֆ. թէտավիիսանէսինէ միւրաճաաթ իսէն զէվաթը գապուլ իլէ տիշ ազրլարը, չիրիւքլիւեի վէ պունլարտան իլէրի կէլէն ազրլ խասթազրլարընը էն միւքէմմէլ վէ սօն թէրթիպտէ ալաթ վէ իլաճլար իլէ թէտավի իսէր։ Ալթը, բլաթին, էմայլտան տիշ օլտուրուլուպ զայէթ զարիֆ վէ սէնսաթքարանէ տիշ թագմըլարը իսալ իսէր կէրէք քաուչու վէ կէրէք ալթուն տիմաղ խասթալը իլէ Հէր միւրաճաաթ իսէն թէէմին էսիլիր վէ սէրէօհտէ էսիլէն վազիֆէ մուճիպը մէմնունիյէթ սուրէթտէ իքմալ օլունուղուսան սօնրա թէսվիյէ օլունուր։

Բազար էրթէսի, չարշանպա վէ ճուսմա էրթէսի Սթամպոլ ճիհէթինէ պուլունան միւշթէրիլէրինի սապահտան էօյլէյէ գատար Պահճէ Գարուսա Ս. Սահակեան Տիշ Թէտավիիսանէսինտէ գապուլ իսէր։

Լիւգումը թագտիրինտէ բազար կիւնէրի տահի միւրաճաաթ օլունապիլիր։ 1—20

ՍԻՆԿԷՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ

ՍԻՆԿԷՐԻ ընկերութիւնը իր հռչակաւոր մեքենաներէն մինչեւ յարդ 18 միլիոն մեքենայ ծախած է։

ՍԻՆԿԷՐԻ ընկերութիւնը զանազան արուեստանոցներուն մէջ 400է աւելի չքաղաքամ և պատուոյ մրցանակ առած է։

Սոյն անհուն յաջողութիւնը զորս և ոչ մէկ ուրիշ ընկերութիւն կարողացած է ձեռք բերել, ՍԻՆԿԷՐ մեքենայից գերազանցութեան արդիւնքն է։

Կեղծերէն զգուշացէք. Սինկէրի ճշմարիտ մեքենաները կը կրեն իրենց վրայ դիմաց գետեղուած յատկանիշը և կը ծախուին միմիայն ի վաճառատանց

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐԻ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ, ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԱՐՔԱՅԻՆ, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԻՇԽԱՆԻՆ, ԵՒԼն.

Արեւելքի համար ընդհանուր վարչութիւն, Բերա, Գումպարաճի փողոցին անկիւնը գտնուած չէնքը։

Վաճառատունք ի Պոլիս՝ Բերա, Մեծ փողոց, Կալաթա Սէրայի Լիսէին դիմաց։ Գալաթա՝ Գարաքէյ Թրամվէյի կայարանին դիմաց։ Պոլիս՝ Սուլթան Համամ և Սուլթան Պայազիտ։ Մասնաճիւղք՝ գաւառաց լոյսը քաղաքներուն մէջ։

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ

ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ԹՒՆ

Պ. ՊՈԼԻՍ

Թանգարէ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՆԵ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ և Եւրոպայի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաև թուալէթի հատաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի աղնուութեան մասին Եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու դերազանց ժամանութիւնը։ Փափաքողներուն քաթալոկը ձրի կը զրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրօտաղաք և Կ. Ինճիեան Որդիք վաճառատուները, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի սորուս, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲԱՐԻԶ.—Պ. Լաքառիէռ Որդի և Ընկ. 28, Ռիւ Շաթօտէն։
ՊՈՄՊԱՅ.— Պ. Ապքար և Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.—Պ. Մ. Գալֆաեան.
ԳԱՀԻՐԷ.—Պ. Հ. Ռոզանթալ.
ՌՈՒՍՃՈՒԿ.— Պ. Պ. Կ. Ինճիեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ.— Պ. Կէորն Արտիթի.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ.— Պ. Պ. Վ. Ս. Մեծատուրեան։
ԻԶՄԻՐ.— Պ. Յակոբ Մոմճեան։
ՌՈՏՈՍԹՕ.— Պ. Յակոբ Բօզլատալ։
ԶՄԻՒՐՆԻԱ.— Պ. Հայտրիս Վառնէկի.
ՍԵԼԱՆԻԿ.— Պ. Տէնօ Թէբրանտէղ.
ԻՒՍԿԻՒԴԻ.— Պ. Մ. Քարուանօ.
ՊԷՅՐՈՒԹ.— Պ. Ֆրանքէլ Շեֆֆնէր.
ՍԱՄՍՈՆ.— Պ. Պ. Պեարոսեան Եղբարք։
ՏՐԱԳԻԶՕՆ.— Պ. Արիս Կ. Ինճիճեան.

9—24

ՄԷՄԱԼԻԲԸ ՇԱՀԱՆԷ ՏԻԻԽԱՆԼԱՐԸ ՄԻԻՇԹԷՐԻԲ ԻՒԼ ՄԷՆՇԱՆ ՐԷԺԻ ԻՏԱՐԷՍԻ

Ի Լ—Ն

Մէմալիքը Շահանէ տիւխանլարը միւշթէրէք իւլ մէնքիաա Բէժի իտարէսի հիսէտարանընդն ճէմիյէթը ուժամիյէսի մութատէսի՝ կէլէճէք հոկտեմբերին 10/23ինճի չարշէնպէ կիւնիւ Տէրսաատէթտէ Կալաթատա Վօյվոտա սոգաղընտա վագը մէրքէզը իտարէսէ պատէղդար սատի պիր պուչուգատա վուդու պուլատաղ ատր։ Մէվգրի միւղաքէրէսէ վաղ իտիլէնէք մէվատա, էվվէլա մէճլիսը իտարէնին բարօրունքն գրբատաը՝ սանիէն 1900-1901 սէնէսի պիլանչօ վէ հիսապատրնդն թատիրք՝ սալիսէն հիսէլի թէմէթթիւին վէ իմթիեաթ ադէսինին թաեին հագդնտա մէճլիսը իտարէնին թէքլիֆատր՝ վէ բալան մէճլիսը իտարէ ադատրնդն թաեին խուսուսաթընտան իսարէթ ատր։

Մէզգիւր ճէմիյէթէ իշթիրաք էթմէք իւզրէ, լաագալ օթուզ հիսսէէ մալիք օյան հիսէտարան՝ նիհաեէթ սեպտ. 29/12 հոկտ. 1900 թարիխնտէ ճիւմաա էրթէսի կիւնի սէնէատթլարընը Տէրսաատէթտէ մէրքէզը իտարէկէ, Պէրլինտէ Պէհրնաթրաստա պանքէր Մ. Մ. Պլայնրօտր պանդարընա, Լօնտրատա Թրօկսորթօն սոգաղընտա 26 նումէրօտա վագը Օսմանլը Պանդաստ աճէնթէլիեինէ, Բարիզէ Մէհէրոյէր սոգաղընտա 7 նիւմէրօտա վագը Օսմանլը Պանդաստ աճէնթէլիեինէ վէ Վիէննատա թիճարէթ վէ սանաեի իչուն իմթիեազը Գրբէտիթ Անչթալտ շիրքէթինէ թէվտի էթմէլի տիրէր։

ՃԷՄԻԼԷԹը ուժամիյէսէ տիւխուլ էտէպիմէք իչուն, հէր մէվէտտէ պիր մագազդ իլմուխապէրի իթա օլունճագ ատր։

Միւզաքէրաթ՝ հազրը պուլունան աղանքն էքսէրիյէթը արատը իւլէ գարարլաշը։ Ազատան հէր պիրի՝ մալիք օլտուզը հէր օթուզ հիսսէ իչուն պիր բէյ իթա էտէպիլիր. մամաֆիհ հիչ պիր քիմսէ նամը զաթիխնէ օլարագ օն՝ վէ հէմ քէնտու վէ հէմ ատ միւվէքքիլի նամընա օլարագ, եկրմի բէյտէն զիատէ իթա էտէմէզ։ 9—10

ԱԶԳ.—Միանգամ ընդ միշտ կը ծանուցանենք թէ մեր Իդմիրի բաժանորդք պարտին իրենց հին հաշիւները մարքրել մեր գործակալին և կամ ուղղակի մեզի հետ։

ՏՕՔԹՕՐ ԳՕՍԹԱՔԻ ՔԻԼԱՑՏԻԹԻ

Բարիստէ իքմալը Թահսիլ էթմիշ վէ Իվրօպանդն էն մէչհուր խասթախանէլէրինտէ ամէլիյատթ կէօրէրէք, օն եէտի սէնէ տախի իշրաթ թրպապէթլէ քէսպը վուգուգի էյլէմիշ պիր։

Թապիպը մումախիէյհ կէօսթրիս վէ միսէ իլէթլէրինի եանի նէզլէի սատրիյէէի, նէֆէս տարլըզընը, աղ ճիւէր ուֆունէթլէրինի խուսուսիյէ վէրէմ խասթէլիսինի, իսթիեարլատա միզմին էօքսիրիւք վէ տամարլարը թէսալլուպ իթմէսինի, էմրազը գալպիյէէնի, հազմըզլըզը, ինգրպազը, միզմին խնալը, միսէ ալրըսընը, միսէ կէնիշլէնմէսինի, գանը պասուրը, գարընտա սու տօլմասընը, գարաճիւէր խասթալըգլարընը, իտարատա չէքէր վէ եումուրթա ագը պուլունմասընը, էմրազը միքրօպիյէէի վէ գան խասթալըգլարընը վէ հէր ճինս չօճուգ խասթալըգլարընը՝ թէրագզյեաթը ֆէնինյէէ մուճիպինճէ էն սօն ուսուլը թրպպի վէճճէլ թէտավի էյլէր։

Թապիպը մումախիէյհ՝ սէօրթ սէնէ պիր միւտատէթ զարինտա վասի պիր ֆրէնկի խասթախանէսի սէր թրպապէթինտէ պուլունարագ, պու էսնատէ խուսուսի թէտավի էյլէսիսի խասթալարտան մատատա, ֆրէնկիսէ վէ պէլ սօղուգլուղունա միւպէթլա օլմուշ սէօրթ պին գատար էշխասը թէտավի էյլէսիսի ճինէթլէ, պու իլէթլէրին թէտավիսի խուսուսընտա ֆէվգէլատէ մէհարէթ քէսպ էյլէմիշ օլտուղունտան, էրքէք վէ գասընարատա եէնի վէ էսկի ֆրէնկիսի վէ պէլ սօղուգլուղունու վէ անլէրտէն հասրլ օլան սէս զըբզըզընը վէ հարալարը վէ տէրի ուֆունէթլէրինի վէ իտրար տարլըզընը վէ իլթիհապը մէսանէսի վէ վէզարիֆը թէնասիլիյէ իհրաարընտա նոգսանիյէթի սուրէթը միւքեմմէլէտ վէ թէճարիպը միւթասատրսինի թէրագզյեսաթը ֆէնինյէէ իլէ պիրլէշտիրէրէք աղ զէման զարֆրնտա թէտավի էյլէր։

Տէր Ալիյէէտ հէր հանկը թապպ իլէ խթէնիլուրսա գօնսիլթօ օլունասիլտիսի կիպի, էվրօքանդն էն մէչհուր աթբպպասը իլէ տախի պիլ մուխասէրէ գօնսիլթօ իհբա օլունուր։

Վիլսեաթը Շահանէտէն թարիրէն միւրաճաաթ իտէէք զէվաթն՝ օրատաբի թապիպին պիր բարօրունը եախուտ մուֆասալ պիր թարիֆնամէ կէօնտէրմէէրի էլէէմ ատր։

Բաղարտան մատատա, հէր կիւն սատթ տէրատէ գատար, Գումգապուտա Զիֆթէ Կէլինլէր ճատատէսինտէ 13 նիւմէրօրու խանէէտ, սատթ պէչտէն սէքիզ գատար Սիրքէճիսէ Պապը Ալի ճատատէսինտէ Թիւրքիյէ էճզախանէսինտէ։ Սատթ տօգուզտան օն պիրէ գատար Սուլթան Պահաղիտատ, Օգճիլար պաչընտա Սինէմտան էֆ Նէն Պահաղիտ էճզախանէսինտէ խասթէկէանը գապու էյլէր։ Ֆագզը օլանար սալ։ կիւնլէրի մէճճանէն մուտեէնէ օլունուրը կէտիք Բաչա եօգուչունտա Լիրօր Մէրթիտ էֆ Նէն էճզախանէսինտէն հէր հանկի սատթ իսթէնիլիրսէ, թապիպը մումախիէյհ ճէլպ օլունապիլէճէքտիր։

ՏՕՔԹՕՐ ՁՕՊԱՆՕՂԼՈՒ

Մումախիէյհ փարիստէ միւտատէթը մէտիսէ էմրազը տախիլիէ վէ ասապիէ քէսպի իսթիասա իլէյուպ սարա, է ըսրազմօս, իսթէրիք, եարբմ պաշ աղրըզը, նիւրիւլ, ույդուսուզլուգ, ույգուսա կէզինմէք, չօճուգլարըն իտրար թութամամալարը վէ էնվան սինիրխասթալըգլարընը էլէկթրիք իլէ թէտավի իլէտիլի կիպի միսէ սուլարը, վէ միսէ սուլունդն արթմասը վէ էքսիրէսի, պաղըրսադ, դալպ, ադ վէ գարամիյէր վէ պիւլթիմէզ էմրազը տախիլիէ սարիէի ֆէնդը թրպպն էն սօն քէշֆիատը իւզրէ հէր կիւն սապահտան էօյլէնէ գատար իստանպօլատա օգճիլէր պաչընտա (Սինէմտան) վէ ուղուն չարչուտա (Մէրիտի) էճզախանէլէրինտէ վէ էօյլէտէն սօնրա, պէյ օղլու ճատատէի քէպիրտէ Օտիօն թէաթրօսու գարչուսընտա 165 նումէրօրու Մուայէնէիանէի խուսուսիէսինտէ միւրաճաաթ իտէն իսաթէկէանը գապու էյլէր. Մուայէնէիանէի խուսուսիէսինտէ հէր նէվ թէտավիի էլէքթրիկի վէ էլէքթրիկ պանէօսու մէվճուտ ատր։

ՔԻՄԻ ՊՈՒԼՄԱԼԸՍԸՆԼԸ

Աղզընրզին գօդմամասընը, տիշլէրինիկին խասթալըգտան քիլլիէն արի գալմասընը արգու իտէր խէնդը Պաղչէ Գարուսընտա Նիկամէտ գարագօլը գարչու քէօշէսինտէ 1 նումէրօրը մահալը մախսուսատա տիշ թապիպի

ԽԱՉԻԿ ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻ

պումալըսընը։

Մումախիէյհ Մէքթէպի Թրպպէի Շահանէտէն մէէղուն օլուպ, հիշ պիր աղրը հիսս իթարմէքսիզին տիշ չէքմէքտէ մուճիտ պուլունտըզը պիր իլաճ իլէ կալընդը իքի տէֆատա էն չէտիտ տիշ աղրըլարընը քէսմէքտէ, «սքօրբիթ»կիպի հէր նէվ տիշ էթի խասթալըգլարընը թէտավի իթմէքտէ էֆֆէնդին էն սօն ուսուլի իւզրէ վէ նէվ վիճատ ալէթլար իլէ տիշ տօլտրմատատա ատր։

Էնվայի թագմա տիշ վէ չէնէ իմալընտաքի մէհարէթի քիմիյէսի ումում միւշթէրիյէրինին հիւանիւ թէվէճճիհինի ճէլպ իթմէքտէ տիր։

Ճումատա կիւնլէրի մուայէնէիանէէ բաղար կիւնլէրի ատ կէտիկ Բաչատա Համամ ճատատէսինտէ, 15 նումէրօրը խանէսինտէ միւրաճաաթ իտէն ֆուգարայը մէճճանէն թէտավի իտէր։ Սապահլարը սատթ 1½ գատար վէ ագշամլարը տախի սատթ 11էն սօնրա հէր վագթի խանէսինտէ պուլունուր։

Գութուսը 12 զրուշ ատր։

مفوض مدوره شبه

وبتال جبلری

ՎԻԹԱԼ ՀԱՊԼԱՐԸ

Սինիր զաբֆիլըզընա, գանսըզլըզա վէ միսէ բահաթըզլըզընա միպթէա օլանլար՝ էկէր չիֆա պուլմագ իսթէրէր իսէ, պիլ ումում հէքիմէրին թաստիգ վէ թահսին իսթիքլերի մէչհուր Վիթալ հապլարընտան գուլլանմալըտրլար։

Զիրա սինիր զաեֆիլըզը, գանսըզլըգ վէ միսէ բահաթըզլըզլարը էօյլէ մուտհիշ խասթալըգլար ատր քի, վագթընտա թէտավիսինէ զայրէթ օլունմազ իսէ, պիր կիւն վիճուալարընդն քեռմիչէն մահվ օլաճաղընա վէ եա թէտավիսի զալրը գապիլ միչքիլաթէ ուղրաեաճաղընա էմին օլսունլար։

Շէհրիմիզ պիրինճի սընրգի էճզաճըլարընտան Անթուան Գալանեան էֆֆէնտինին իսթիրաքէրտէսի օլուպ, մէճլիսը Թրպպիյէէի Շահանէյին ռուխսաթը րէտմիյէէսինէ մաղհար օլան մէշհուր Վիթալ հապլարընը գուլլանալար՝ աղ միւտատէթ զարֆրնտա եօգարտա զիրքը օլունան խասթալըգլարտան ադարթուլաճագլարը կիպի, կէնճլիք սէպէպի իլէ վիճուալարընը խարապ իտէնէր, սրրաճա վէ ալէլումում քէմիք խասթալըգլարընա տիւչար օլանլարա վէ էլ տիթրէտէսի վէ եէրքէք չարբամասընա զանէթ նաֆի օլուպ, հէյէ չօճուգլարընդ պոյ աթմասը զէմանընտա էվլատլարընը սէվէն հէր բէտեր վէ վալիէէնին հաեաթ վէրիճի մէչհուր Վիթալ հապլարընտան քէնտի ճիեէրբաբէյէրինի վէրմէյէրի՝ էն պիրինճի վաղիթէյէրի տիր։ Սիւա վէրէն գատընլար գուլլանտրգլարընտա հէմ սիւսլէրի չօղալը, վէ հէմտէ չօճուգլարը ֆէվգէլատէ գուվվէթ պուլուր։

Ումում տէլսօր Իսթանպօլտա ճիղալ օղլունտա 33 նումէրօրու Անթուան Գալանեանդն Սաբը էճզախանէսի տիր։

Սիրքէճիսէ Թիւրքիյէ, Պաղչէ գարուսունտա Ռիչիւքան, Միսքճեան վէ Պէչիր Բէմալ պէյ էճզախանէլէրի իլէ մէչհուր էճզախանէլէր վէ տէրօլարտա պուլունուր։

Գութուսը 12 զրուշ ատր։

ՀԱՃԻ ԿԱՐԱՊԵՏ ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՕՂԼՈՒ

127, ԻՍԹԱՆՊՈԼՍԱ. ՄԱՀՄՈՒՏ ԲԱՇԱ ՃԱՏՏԷՍԻ, 127,

Բէէրիմանէն մէվրուս պիր սանասթը թէրագրեաթը ֆէնիեէ իլէ միւթէսասիպ պիր տէրէճէեէ ալէա խուսուսընտա օճն տէրէճէ չալընարագ իմալընա միւվաֆֆագ օլտուզըմ պօեաարը էն զիեատ իսթիմալա սալիհ պիր հալէ կէթիրտիմ վէ միւչթէրիյէրումին ճէլպը իսչնուսարը զինընտա գալէթ էհվէն պիր ֆիյատթ իլէ մէվգրյը ֆիրուսթա վավ էյլէսիմ։ Պօյամը թագլիսէն բագարը բէվանա չընարբլան սահթէ պօյալարա ալտանմասընը թավսիյէ իսէրիմ։ Տիւքքանընմտա ՍԱՁ վէ ՍԱԳԱԼ պօյալարը հէր նէվի սատթըլը։ Սաչ վէ եախօտ սագալընը պօեատագ արգու իսէն զէվաթ տօգան պէչ սէնէլիք պիր սաեն մահսուլը օլան պու պօեատան իսթիհմալ իսէէք օլուբա մէլմուն օլաճաղընը պէեան էյլէրիմ։ Սընհամթ գաթիյէէն մագարրաթը օլմատրը կիպի թաչրատան տախի տօղրուտան տօղրուեա մաղազամընդ միւբաճաաթ օլունտուգտա, սընրարը իսիլէճէք պօեալար սուհուլէթէ կէօնտէրիլիր։ ԹԱԳԼԻՏԻՆՏԷՆ ՍԱԳԻՆԸՆԸԶ 48—8

ՈՒԷՍԹԵՐՆ

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՐՍՅԱԼ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ

1851ՏԷ ԹԷՆՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐԾԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թագմին օլունան զիյանլարընն մէճմուի	ֆունկ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտ ադէէ վէ հասրլաթը սէնէվիյէ	» »	1,250,000
Քեսմիլէն թէէտիյէ օլունմուշ սերմայէ	» »	410,000

Թուրքիա շիպէսինին միւտիրի ումումիսի. ԴԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Իսթանպօլ, Պահճէ Գարա, Առանիտատի խան, Ն° 20, 21, 22.

Թաչրալարտա իշկիւզար վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըմագատա տրը

ԻՍԹԱՐ.— Շէհրիմիզին էն մատրուֆ Ֆրանսզ վէ Ամման գումբանիալարընն սերմայէսի հասրլաթընա նիսպէթէն 100% օլտուղը հալատ Ուէսթընընքի 125% տիր։ Իշթէ պու հագիգաթ Ուէսթընն բագիպլերինէ թէֆիվվիզ իթարմէյէ էն պէօյիւք թէէմինաթ տրը։

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԷԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ԲԵՐՄԱՅԷ, ԻՀԷՐԻՅԱՒ, ԹԻԼՄԻՆԱԹ Ֆ°. 7 ՅՕՎԱՍՕՎ

1899տա մէրի իւլ իսբա էօմիւր սիկուրթասը պէտէլի ֆրդ.		19,534,276
» » եանկոն » » »	»	460,267,203
» » » » բրիմի »	»	1,433,965

Էօմէր էֆէնտի վէ չօճուգլար իշին միւթէտիլ չէրաթի իլէ սիկուրթա ագատրը

Եանկոն գորը հէր նէվի պինա վէ էշնա իւզրինէ սիկուրթա ագտ իտէր։

Նոթիյարի գորը մալ, էվրաղը նագտիյէ վէ վարօր սիկուրթալարը գապու էյլէր։

Հիսէտարատա՝ 1896տա 18½%, 1897տէ 18%, 1898տէ 18%, 1899տա 16% թէմեթթիւ թէվզի իթմիշ տիր։

Շերքէթին Պանքէրլերի (Տէրսաատէթտէ Դրէտի Լիոնէ, Լօնտրատա Անկլօ Աւսթրիան Պանդ, Սօֆիատա Պանդ Նասիոնալ Պիւլկար։

Թաչրալար իշին միւսատատ վէ միւթէպէր քէֆիալէթլի աճէնթէլէր արանըրլարը՝ Թիւրքիա իշին ումումի աճէնթէ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Դալաթա Մէրթէպանի սոգագ, Ճէպիտ խան
Թիւրքիա իշին ումումի միւֆէթթիշ.— Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

ԲԱՐԻԶ ՍԷՐԿԻԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

1900

ՍԱՏԷ, ՄԷՔԻՆ, ՍԷՐԻ, ՀԱՖԻՃ

ԱՄԷՐԻԳԱՆԸՆ ԷՆ ՄԵԾՈՒՐ ՏԻՔԻՃ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

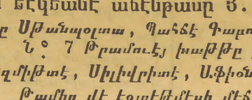

Մէզքիւր Սէրկիի Ումումիսինէ՝ միւքեհաֆաթընը, HORS CONCOUR բէգապէթսիզ գազանմըշ տրը։

Էն ուֆագ թէֆէրրուաթընա գատար էմալընա թէվէֆֆիւգ իտէր

Թիւրքիա իշին եէկեանէ աճէնթասը Ց. Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ Էվլատլարը

Մէրքէզի ֆիրուսթը Սթանպօլտա, Պահճէ Գարաուսընտա, Համիտիյէ ճատատէսի, Ն° 7 Թրամուէյ խաթթը իւզէրինտէ

ՇԻՊԼԷԼԷՐ՝ Իզմիթտէ, Սիլիվրիտէ, Աֆիոն Գարահիսարտա վէ սաիրէ Թամիր վէ էօյրէթմէսի մէճճանէն տիր

ԽԱԼԻՍ ՄՕՍԿՕՖ ԼԱՍԹԻԲԼԷՐԻ ԿԷԼՅԻ

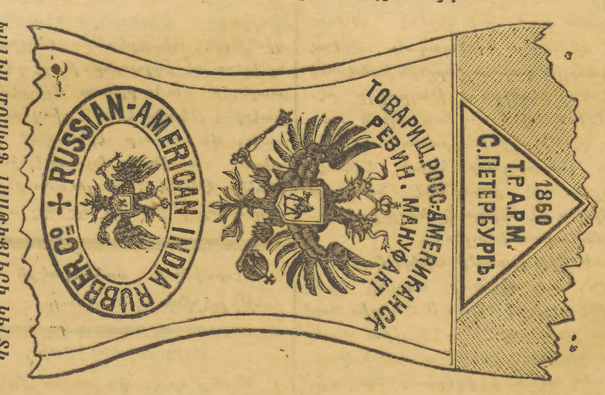

ԻՒՋ ՓԷՕՇԷԼԻ ՄԱՐԴԱՍԸՆԱ ՏԸԳԴԱԹ ԼՏԻՆԻՋ

Խալիս Մօսկօֆ լասթիք քալօշլարը ալմագ արգուսընտա պուլունանլար եօգարտաքը չու իւչ ատէտ մարգաեա արգդաթ էթմինէր. էն զիեատ իւչ քէօշէլի մարգաեա քի, իւչինտէ 1860 թարիխի վէ ալթընտա տէ Ռուսսա եաղը իւլէ ՍԷՆ ՊԷԹԵՐՍԲՈՒՐԳ քէլիմէսէ պուլունանագ։

Մէմալիքը Շահանէ իշին եէկեանէ աճէնթասը՝ Մ. Ժ. ՄԷՐՃԱՆՕՖ 27—7

ՆՈՐ ԴՊՐՈՑ

Դասընթացք Նախակրթական

ՀԱՄԱԿԵԴՐՈՆ ՄԵԹՈԴՈՎ

Կ'ուսուցանէ Բարձրագոյն-Դպրոցական, Քաղաքական կրթական, Պատմական, Աշխարհագրական, Թուաբանական, Գիտական և Մայրենի լեզու։

Դպրոցական նոր տարեշրջանի առթիւ կը յանձնարարենք այս նոր ու կարեւոր ձեռնարկը որուն չնորհիւ կարելի պիտի ըլլայ գործադրել միօրինակ ծրագիր և ժամանակացոյց։

Տուն ամսուան համար 10 գրուշ

Բաժանորդագին

Տարեկանի համար 25 զրուշ
Արտասահմանի համար 8 ֆր. (3 ռպ.)

Դիմել հրատարակչին՝ հեռեւեալ հասցէով.

ՍՄԲԱՏ ԴԱՒԹԵԱՆ, Խօրասանճեան խան
Մէրէճ, Կ. ՊՈԼԻՍ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

Միւմախիէյհ՝ օն պիր սէնէ մուգատէմ, Մէքթէպի Հուգուգը Շահանէտէն պա չահանտէթմէմէ, խուրուճ իթմիշ, վէ զայրէթ ու իսթիգամէթիլէ հէր քէսին հիւանիւ թէվէճճիհ վէ էմնիյէթինի գազանմըշ, էրպաղը նամուս վէ ակպագաթան վէ պիրլինճի սընրգի տավա վէքիլէրինէն մատրուֆ պիր դաթ ատր։

Բէնտիլէրի՝ հէր նէվ Շէրի, Հուգուգ, Ճէզա վէ Թիճարէթ տավալարընը տէրէօնտ իսէր։

Պիր մէպլաղը մալիսմ մուգապիլինտէ ալթը այրգ վէ սենէլիք ապօնէ գայտ վէ գապու էյլէր։

Տավալարը հագգընտա մէճճանէն մալիսմաթ ալմագ իսթէէնլերէ պէյանը բէյ վէ իթայը մալիսմաթտան գաչընմագ։ Էքսէր տավալարատան քէնին իւզրէթ ալմասրը կիպի, բէք չօզալարընդատա սուրէնէ թէսվիյէտ գուսուր էյլէմէզ։ Սապահլարը սատթ 2—6ետ վէ ագշամլարը տախի 9—11է գատար եաղընխանէսինտէ պուլունուր։

Իտարէխանէսի՝ Պապը Ալի ճատէսինտէ Մուսալ խանընտա 22, 23 վէ 24 նումէրօրը օտալար տրը։

ԷՃԶԱԽԱՆԵԻ ԹԻՒՐՔԻԷ

Սիրքէճիսէ քեսին (Էճզախանէի Թիւրքիյէ) եէվմը քիւչարտնան պէրի կէօսթէրմիյի ինթիզամ վէ տրգգաթատան վէ իշղար օլընան քիֆֆէի էտվիյէնին խալիսիյէթ վէ էհվէնիյէթինէն տօլայը չէհրիմիզէն էն միւքեմմէլ էճզախանէի օլուպ, տիկէրլերինէ նումունէի իմթիսալ օլմագ չէրէֆինի իշրաագ իթմիշ տիր. պու տրգգաթ վէ իհթիմամա մանդամ օլան թէճարէթ-վէ նէզաֆէթ մէսէլէսի քի էճզախանէլերէճ ատր նագրը էհէմմիյէթէ պէնաճագ մէվատանն պաչըճասը տրը. ամմինին մուսէլէմմ վէ տէվարրը բէսմիյէնին տախի մուատատագ օլտցէրը իւզրէ պուրատա քէմալը իլէ ճարի տիր. պու կիպի պիր թէէսիսատէն պէքլէնիլէն չու խրտմամը միսթահսէնէյէ պիր իլավէի ինանմէյէթքերի օլմագ իւզրէ եէվմը թէէսիսինատէն չիմտիյէ գատար միւրաճաաթ իսէն պիլճիմէլէ գուվէֆյի խասթէկէան մէճճանէն թէտավի իթարիմէք վէ մուալէճաթը լարրմէ տախի քէղա պիլա իւզրէթ իթա իսիլմէք կիպի իսթիյար օլընան ֆէտաքերլըգլար նագրը տրգգաթա պարնաճագ օլուբ իսէ պու էճզախանէնին իսթիհսալը մէնքիաթատան դիյատ հէմճինսիսէ խրտմէթ կիպի պիր ֆիքրը ինանմէյէթերվերի իւզէրինէ թէէսիս իսիլմէյ օլտուղը տէրնայ թայսին իսէր, իշթէ չու թատատա օլընան հիմմաթը մասրուֆէտէն նագի տիր քի պու էճզախանէ թարիքը թէրագգրատա գաթի տէրէճաթ իսէրէք, պու կիւնքի մէրթէպէի իշրաղ էյլէմէյ վէ պու եիզատէն տէ էրպաղը միրաճաաթին մէմնունիյէթի վէ էնմիյէթինի վէ աթբպպանընդ տախի խօշնուտինի ճէլպ էյլէմիշտիր։

Մէզգիւր էճզախանէտէ քեռֆֆէի իլէլ վէ էմրազատա քէսպը իսթիհսասը թամ էյլէմէյ մէշհարը ամբպպպ հէր կիւն էվգաթը մուայէնէատ հազրը պուլունտըգլարը կիպի զիւքիւր ու ինանսէ մախսուս օլմագ իւզրէ տէ մուայէնէ-խանէլէր մէվճուտ տրը. էճզախանէտէ պուլունան այէաթ վէ էտվաթը ֆէնինյէսինին միւքեմմէլիյէթի սէպէպի իլէ եէկեանէ տէկիրմէյէ չայան օյան (թանիլիսանէ) իսէ ճանիպը հիւքեմմէթը Սէնինյէտէն Էվրօքասա տօգուզ սէնէ թահսիլ իթտիրիլտիքտէն սօնրա իլգ տէֆա օլարագ քիմիակիր տիրէօմասընը իհրազ իլէ չէհրիմիզէ ավտէթ իթմէյ օլան Մէքթէպը Թըպիէի Շահանէ քիմիակիր մուալիմէրինտէն Տօքթօր Անտէ Հիւսէյին պէյին եէտը իգթիտար վէ քիֆայէթինի թէսլիմ իտիլմէյ տիր. մուամիլէյէին ֆէնընը թահսիլտէքի իգթիտարը պուրաճա նասը մալիսմ իսէ, Էվրօքաճասա օ տէրէճէ մարուֆ տրը, մուամիլէյէ պէտէնը ինանտա միւհթաճը թահսիլ հէր նէ վար իսէ, անը քէմալը իհթիմամ իլէ պիթթահսիլ աթբպպաեա իհզար վէ պինայէն ալէյհ աթբպպայի մուամիլէյհիւմին իշէրինի պիր գաթ տաճա թէսնիլ իթմէքտէ օլտուղը կիպի մէրի օլան մասէնի նէպագթի հէր նէվ մէվատատը տախի սուրէթը միւքեմմէլէտ թահսիլ վէ իհզար իթմէքտէ տիր։ 1—8

Տէր և Տնօրէն

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ